Գ. ՏԱՐԻ Թիւ 1157 — ՇԱԲԱԹ 30 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1902 — 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1902 „Ն. Տ."

10 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

20, ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, 20

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

امتیحه سورهانتاق غزتهسی صاحب امتیازی د. جیومك

باب عالی جادهسی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN

SOURHANTAG

20. Avenue de la S. Porte

CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՁԻ ՏՐՈՒԻԼ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ՈՒԵ Է ԳՐԱԹԻՒՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԻՒԱՒՈՐ ՀԱՄԱՐ

12 ամիսը կանխիկ ղր. 75

6 » » » 40

ԳԱԻԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

12 ամիսը կանխիկ ղր. 100

6 » » » 50

ԱՐՏԱՕԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

12 ամիսը կանխիկ Ֆրգ. 22

6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ԸՆԴՈՒՆԻ

ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ

10 ԻՆ 20 ԻՆ ԵՒ 30 ԻՆ

ԾԱՆՈՒՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Մէկ անգամի համար տողը 5 ղ.

Մէկ անդամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ԶՄՐԱՆ ԵՐԿԱՐ ԳԻՇԵՐՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Վէպերը լրագիրներուն ամենէն հաճելի ու զբօսուցիչ մասերը կը կազմեն, և ազէկ ընտրուած վէպերը՝ բոլոր ընթերցողներուն ու ընթերցողուհիներուն համար գեղեցիկ ժամանցներ են։

ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ ԿԻՆԸ, զոր մեր Բ. էջին մէջ կը հրատարակենք և որ այնչափ հետաքրքրութիւն կը կորզացնէ վիպասէր հասարակութեան կողմէ, աւարտելու մօտ է։ Աւտոր չյոյժդհելու համար, այսօրուընէ կը սկսինք հրատարակել մեր Գ. և Դ. էջերուն մէջ չատ չահեկան վէպ մը, որուն հեղինակին անունը բաւական գրաւական մըն է, որպէս զի ընթերցողներու ստուար բազմութիւն մը հրապուրելով հետ ի հետ քաշէ տանի իր եռեւէրն, իր անվերջանալի իրադարձութիւններով։

Վէպին անունն է՝

ՄԻԼԻՈՆՆԵՐԸ

Իսկ հեղինակին անունը՝

ՔՈՒԱՎԻԷ ՏԸ ՄՈՆԹԷՐԼԻՆ

այն մեծահռչակ ժողովրդական վիպասանը, որ դեռ անցեալները մեռաւ, ահագին աղմուկ մը հանելով իր անունին չորքը և որուն նմանը կրնանք հաստատել թէ չկայ ֆրանսացի բոլոր անցեալ և ներկայ թերթօձագիրներուն մէջ։

Ո՞վ չէ կարդացած ՔՈՒԱՎԻԷ ՏԸ ՄՈՆԹԷՐԼԻՆԸ, որ կը յուզէ, կը հետաքրքրէ, կը ժպտեցնէ իր անթիւ, անհամար գործերուն մէջ։

Անոնք որ կարդացած են արդէն այս վիպասանին միւս գործերը, պիտի կարդան նաև այս վէպը, որ իր գլուխ-գործոցներէն մէկն է։

Իսկ անոնք որ տակաւին բան մը չեն կարդացած անկէ (եթէ երկնք սանկ մէկը գոյութիւն ունի) պիտի կարդան այս վէպը, և պիտի հաճկրին ու պիտի սիրեն այն մեծանուն ու աչխարհահռչակ հեղինակը, որ երեսուն տարի չարունակ ժողովրդական վիպասանութեան մէկ հատիկ իշխանը մնաց ու կը մնայ տակաւին։

Կարդացէ՛ք ուրեմն մեր Գ. և Դ. էջերուն մէջ՝

ՄԻԼԻՈՆՆԵՐԸ

ՍԵՂԱՆԱԻՈՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒԻՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՈՅԹԻ ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆ

Հինգ անուղղակի տուրց հասոյթի ընդ. գումարին մէջ 1901-1902ին նուազութիւն մը տեսնուեցաւ թէպէտ, բայց նոյն Վարչութեան սկզբնաւորութենէն ի վեր տեղի ունեցած յառաջադիմութեան մէջ այս առժամանակեայ տարբերութեան ո՛րչափ պզտիկ ազդեցութիւն ունենալը հասկնալու համար, հետևեալ բաղդատական ցուցակը աչքէ անցընել կը բաւէ։

Ըսինք որ Վարչութիւնը իր քսանամեայ գործառնութեան չրջանը, երկու մասի բաժնած է. այսինքն 1892 փետրուարին հետ վերջացող նախկին տասը տարիները, և 1902 փետրուարին հետ վերջացող երկրորդ տասը տարիները, որոնց իւրաքանչիւրին մէջ գոյացած հասոյթներու միջին գումարներն են հետեւեալները, կլոր հաշուով —.

Ա. 10 տարին	Բ. 10 տարին
Ըմպելի 214 հզ. 0.0. 264 հզր. 0.0.	
Դրոշմ 166½ » » » 226 » » »	
Ձուկ 39¼ » » » 45¾ » » »	
Մեսաքս 31½ » » » 62¾ » » »	
Աղ 676½ » » » 841 » » »	
1127½	1439½

Արդ, այս հաշուէն կը տեսնուի որ վերջին տասը տարուան մէջ, միայն հինգ անուղղակի կամ երեքուն հասոյթներէն, առաջին տասը տարուան վրայ մէջլին հաշուով տարին վեր ի վերոյ 112,000 Օսմ. ոսկիի առաւելութիւն մը գոյացած է, որ Հանր. Պարտ. Վարչութեան բաւական մտահարարութեան չը զօրաւոր ապացոյցը կրնայ համարուիլ և ամէն գովեստի արժանի է։

Ոգելից ըմպելեաց մէջ գարեջուրն ալ մեծ կարևորութիւն ստացած է վերջերս, և կ'երևի թէ աւելի կարևորութիւն մըն ալ պիտի ստանայ ապագային. ուստի ինչպէս որ գինիին վրայ գրեկինք մեր նախորդ տեսութեան մէջ, այս անգամ ալ գարեջուրին վրայ գրկ յարմար գտած ենք։

Տեղական գարեջուր արտադրող կեդրոններն եղած են.—

	1900—1901ին	1901—1902ին
Առանձ	քիլոկր. 28	քիլոկր.
Պէյուղ	7740 »	6287 »
Կ. Պոլիս	908080 »	1162682 »
Կրետէ		1950 »
Մխիթար		72 »
Մանասթր	285 »	
Սելանիկ	554880 »	657186 »
Սվազ		2671 »
Իզմիր	110588 »	121256 »
Տրապիզոն	15817 »	11625 »
Եչմէն		12 »
	1597390 »	1964309 »

—Անոր համար որ ես չուր քաշեմ նէ՝ անկէ վերջը այս ձեռքերուս խերը տե՛ս։

—Ի՞նչ կըլլայ։

—Ջուանը քարը պիտի կը մաշեցնէ, ո՛ւր մնաց ձեռքերս։

—Ամանքի չարունակ չուր քաշելով ձեռքերդ կը մաշին ու բոլորովին կը հասնին, հէ՞...

—Ամմա՛ն, կատակին ալ սըրան կայ, ամէն վախիթ չախա չըլլար։

—Շատ աղէկ, չատ աղէկ, փառք կուտամ Աստուծոյ սր զաւակ չունեցայանք...

—Զաւակ ալ պիտի ունենայինք զահէր... աւելի աղէկ է որ հիմակուընէ ողջ ողջ թաղես զիս...

—Ատ ինչ խօսք է։

—Զաւակ բերելու կնիկ եմ ես, ոհ, կը մեռնի՛մ նէ, վայրկեան մը չեմ ապրիր։ Զաւակ բերելու համար աղլամ ըլլալու է... քուն նայիս նէ...

—Ես բերելու եմ զաւակը, այնպէս չէ՞։

—Ձանըմ ինչո՞ւ անանկ քէննայի խօսքեր կընես։

—Կամ սխալան բերելու է։

—Բարկացնո՛ւ կուզես կոր վիս։

—Հարուստ չենք քի պէսլէմինիս բերէ մեզի համար, ու մենք սիրենք։

—Տէր ողորմեա, տէր ողորմեա. այս իրիկուն պահ պաչխա մարդ եղեր ես, կարծեմ քանի մը հատ տնկեր ես։ Զաւակն ինչ պիտի ընես, խօլայ պան է զաւակ մեծցնելը։

Ամուսինը կը քնանայ։

Քնացի՛ր, խեղճ մարդ։

Թողունք մարդուն քնանայ և սկսինք մեր խորհրդածութեանց։

Այն ամուսիններն որ ձեռներու հետ ամուսնացած են՝ ամենէն աւելի դժբաղդներն էն, որովհետև ձեռքով կաչխատի մարդ։

Անոնք որ ակռաներու հետ լծակից եղած են՝ դժուարաւ կը յաջողին իրենց կանոնց կերակուր եփել տալ. խոհարարութիւնը թէչտամի է ակռաներու. և չատ խոհարարներ ակռայ չունին։

Անոնք որ խարտեաշ և երկար մազեր ունին իրենց կողակից՝ երջանիկ համարեն պիտի ընեն մէկէն ի մէկ։ Ատիկայ կ'ըլլար անշուշտ, եթէ յաւելման համար պէտք ըլլալիք գումարին արդէն իսկ գոյութիւնը գաղտնիք մը ըլլալով, մէկէն ի մէկ երեսուն ելած ըլլար այն։ Բայց Հանր. Պարտուց Վարչութեան տարուէ տարի հրատարակած հաշուետուորին չնորհիւ, չահագրգիռ եղող ամէն մարդ տեղեակ է այդ նպատակին յատկացած գումարին մինչեւ իսկ վերջին սանդիմին, և երեւակայուած գնոյ բարձրութիւնը արդէն իսկ լուսեղէն տեղի ունեցած է, ճիշդ այնպէս ինչպէս որ պիտի ըլլար բարձրաձայն կերպով, եթէ ծանուցուած ըլլար որ հարիւրին 1էն 1¼ի բարձրացուելու առթիւ հարկաւոր գումարը ցըրուելով այդ մէկ քառորդին յաւելումը գործադրուած է։

Կը կարծենք թէ տոկոսի սակին յաւելման յատկացեալ գումարին առաջիկայ պահուղովը հրապարակէն արժեթուղթի գնուիլը, նոյնիսկ արժեթղթի տէրերուն համար անօգուտ բան մը չէ, որով նախ չրջաբերութեան մէջ գտնուղ արժեթուղթերուն մէկ մասը հրապարակէն քաչուելով, մնացեալներուն արժէքը հետզհետէ կը բարձրանայ, և երկրորդ հրապարակին վրայ այն միեւնոյն ազդեցութիւնը առաջ կուգայ, ինչ որ պիտի ըլլար եթէ արժեթուղթի տէրերը ¼ յաւելումը ստանալով, այդ գումարով նոր արժեթուղթեր գնէին։ Մեր պետական արժեթղթոց գիներուն հետզհետէ բարձրացումը, եթէ ընդհ. գոհունակութեան պատճառ եղած է, սակայն տեղի պիտի ունենար հասարապէս թէ՛ մէկ և միւս պարագային տակ։ Երբ մէկ կողմէ ընդհ. պարտուց տոկոսին և գլխավճարին յատկացեալ հասոյթները կ'աւելնան, և միւս կողմէ ալ ոչ ճիշդ օրինական գլխավճարները ամենայն կանոնաւորութեամբ կը վճարուին, այլեւ բացէն բազմաթիւ արժեթուղթեր գնուելով սպառման գործողութիւնը կը փութացուի, արժէքի բարձրացումէն աւելի բնական հետեւութիւն մը առաջ չէր կրնար գալ։

Եթէ զարմանալի բան մը կրնար ըլլալ, այն ալ սա է միայն, որ ներկայ բարձրութիւնները, ինչո՞ւ ասկէ առաջ ալ տեղի ունեցած չէին, և ինչո՞ւ անմիջապէս աւելի ևս բարձրացումներ չյուսացուին, քանի որ Հանր. Պարտ. վարչութեան հասոյթներուն մէջ մեծ կակ տեղ մը բռնող Սր. Րումելիի տուրքը երկար տարի անվճար մնալէ ետքը հաւաքուիլ սկսած է հիմա, և այդ յետնեալ տուրքերուն գումարը բաւական մեծ ծաւալ մը ստացած էր արդէն։

Տոկոսի սակին յաւելման յատկացեալ գումարին ամբողջութիւնն էր 1901 մարտ 1ին 573,950 Օսմ. ոսկի, 1902 մարտ 1ին այդ գումարը բարձրացած է 638,537 Օսմ. ոսկիի, այսինքն մէկ տարուան մէջ 64587 ոսկիի յաւելում մը։ Ամէն յոյս կայ որ ներկայ, այսինքն 1902-1903 տարեչրջանին մէջ չատ աւելի պիտի ըլլայ յաւելումը, արդէն իսկ դանձուած Սր. Րումելիի տուրքը, որ 1901-1902ի հաչուեցոյցին մէջ չանցուելով, ներկայ տարեչրջանի հաչուոյն պիտի անցնի։

Այդ տուրքը տարեկան 265,000 ոսկի է։ Վարչութեան փո. և ի. տարեչրջաններուն մէջ չէր գանձուած, և որչափ կրցանք հասկնալ հրատարակուած հաչուետուորէն, այդ տարեկան յետնեալ տուրքը մէկէն ամբողջութեամբ գանձուած է. բան մը որ մեծապէս կ'օգնէ բացատրելու մէկը այն գլխաւոր պատճառներուն, որոնք հետզհետէ բարձրացուցին մեր արժեթղթոց գիները, (Թէպէտև 342,000 ոսկի է միայն գանձուած գումարը, այս տարի բանած մէկ քանի ամսականներու հետ միասին)։

ԼԻՈՆՔԷ

ԽՈՆԱՐՀ ԴԱՍԱԿԱՐԳԷՆ

ՓՈՂՈՑԻՆ ՄԷՋ

Ձմեռնամուտի խոնաւ, թացկեկ իրիկուն մը։

Կծկեր եմ հովանոցիս տակ, օձիքս վեր դարձուցած. ու կը քալեմ, մարմինով ու գլխով յոդնած՝ ցորեկուան չան-տանջանք աչխատութենէս։ Միտքս իր յոգնածի թմրածութեամբ մէջ չեմ դիտեր ինչ տարտամ վիճակի մը մէջ կը ծփայ, ու անօրինակ տխրութիւն մըն է որ անցեր է օդէն՝ սրտիս ու հոգիիս խորը։

Ժամը մէկն է իրիկուան։

Ինձի հետ, քովս ի վեր, առջեւէս ու ետեւէս յոդնած ամբոխն է որ կը չտապէ դէպի տուն, անձրեւին տակ՝ որ հովանոցիս սեւ չրանին վրայէն միօրինակ թիփտուքն է որ կը զարնէ անդադրում։

Ցուրտ է. կը մսիմ։

Անձրեւին այս խոլ էջքին տակ, հիւսիսի այս սառնամանիքին փչող հովին դէմ ճակատ ճակատի, որ իր կծու չունչովը քիթս ու բերանս կը լզլըրտէ, նորէն անիկա է որ դիմս կ'ելլէ, թաղտիմէն ծէրիտէ տանող ճամբուն վրայ։

Սեւ չրջազգեստը պատառ պատառ եղեր է, պզտիկը զոր գիրկն է առած, ի զուր մօրը բզիկ բզիկ պլուզէն ներս կը խօթէ իր ձեռքերը, որոնք կարմրած, մզրտալ սկսեր են ա՛լ։

Կնկան քովը ի վեր երկու պզտիկներ ալ կան, մէկը աներ փէչէն կախուած, ու միւսը, աւելի չափահաս, եօթը կամ ութ տարեկան աղջիկ, որու երեսին վրայ ժպիտը չէ մարեր տակաւին, որ ապին ու անդին կը վազէ, անցորդները կը դիմաւորէ, տասնոց մը կամ մեժտիմ մը ստանալէ ետքը, նորէն կը դառնայ մօրը քով, որ դեղներ՝ մեռելի գոյն է առեր հիմա։

Սիրտս կտոր կտոր կ'ըլլայ, սրիւն կը քալէ ներսէս, տեսնելով այս կնկան տխուր դէմքը, ուր ուրախութիւն, զբաղթութիւն, չատութենէ սրբուեր հեղու համար ինչ որ ամենէն աւելի գրաւիչ, հրապուրիչ, և դիմիդիչ է իր անձին վրայ, կը զոհէ չատ անգամ տան մ'երջանկութիւնն։

Կին մը կուզէ միչտ հաճելի ըլլալ։ Կուզէ որ գեղեցիկ ըլլայ մինչեւ իննըսուն տարեկան, ինչ կրսեմ, մինչեւ հարիւր չիսուն տարեկան։

Բնաւ չեմ մոռնար, օր մը նչանուութեան մը վրայ խօսք կըլլար տեղ մը։ Վաթսունը հինգ տարեկան կին մ'որ քառասունը մէկ տարեկան է միչտ, յանկարծ խօսքի մէջ նետուեցաւ և ըսաւ. «Ես կառնէի այդ երիտասարդն, եթէ պօյը պօսը փառաւոր ըլլար և բսաան ունենար։»

Ո՛հ, ըսի մտքիս և դուրս ելայ։

Ո՛վ կանայք, մինչեւ ե՞րբ նանրասէր և խաւսպանջ պիտի ըլլաք, և դուք ո՛ երիկ մարդիկ մինչեւ ե՞րբ։

Բնաւ չէք հարցներ ինձ թէ տգեղ կին ունեցողներն ինչպէս են։

Այս խեղճերուն վիճակը մի՛ հարցներ, ասոնց ալ իւրաքանչիւրը կը գայթ կը։ Աչքնին ալ կը դողան։

Ու թաղումը կ'անցնի անկարեւ կիր։ Կնիկներ է փողոցին մէկտեղօքը, երեք զաւակներուն հետ, անձրեւին տակ թաց խխում, որոնք կուլան, կը ճչին չարունակ։

Ամէն իրիկուն, ամէն իրիկուն, կը տեսնեմ այս ջրտը, իրարմէ անբաժան, որոնք մտքը իջնելուն պէս, անձրեւին ու ձիւնին տակ դողալով, իրենց վախմարմրին է որ կը պտտցնեն փողոցէ փողոց, ձմրան ադտատ, հիւանդագին վերջալոյսներէն ետքը։

Լքուած կնիկ մըն է ատ ալ, իր ամուսնէն, որ ամուսնութիւնը կիրքերու յաղեցում մը նկատելով միայն, ատեր քալեր է, ձգելով այս չորս խեղճերը ապաստանները վրայ, ատոր ու ատոր քահանոյքին ենթակայ։ Այդ վայրագ մարդուն քովիկը տուրբ մը կ'երեւայ այս կինը աչքիս հիմայ։ Իր զալկահար ու հիւանդոտ տեսքը, իր արցունքոտած աչքերը, ուրկէ եռանդը, ապրելու փափաքը թռեր գացեր է չատոնց, և զաւակներու սէրը միակ խարիսխն է որուն փաթթռելով կրցեր է այս աչխարհիս վրայ կենալու քաչուքիւնն ունենալ դեռ, կենդանի ու ցաւագին ալ օրինակ մը կը թուի ինձի, դասերով ու խրատներով լեցուն, որ ամէն իրիկուն իր հրեք պզտիկներով, գիս կը դիմաւորէ փողոցին մէջ, անձրեւին ու ձիւնին տակ դողդղալով։

Ես մեղքեր եմ այս թշուառ ընտանիքը։

Հանդիստ եղիր, ո՛վ կին, ըսած եմ ամէն առեն՝ ինքնիրենս՝ զայն տեսնելուս, ըրածդ հիանալի մեծագործութիւն մըն է. դուն ալ մէկն ես ժողովուրդի այն պարզ աղջիկներէն, որոնք թէեւ դպրոցի երես չտեսած — թերեւս ատոր համար իսկ — կրցած են ըմբռնել թէ ինչ է մայր մը ու անոր պատասխանատուիւնը, և թէ մօր մը սէրը ո՛րքան մեծ և որքա՛ն լայն ու խոր պէտք է ըլլայ իր զաւակներուն վրայ։ Քու մուրացդ, ըսած եմ միչտ միտքէս, Բերայի պերճութենից ու փարթամութենից այս կեանքին ցուցադրումին քով, այս դուրսէն միայն ոսկեզօծուած դիւրաբեկ պատիւներուն քով, լռիկ ու միանգամայն մեծ ալ դասն է տրուած այն աղնուաշուք կիներուն, որոնք իրենց զաւակներուն կաթ չեն տար իրենց բարեձեւութիւնը խաթարելու, աւերելու աղտոտ վախով, ու ոչինչ, չփացումի, պերճանքի սին պուպրիկներ են, ատոր ու անոր ձեռքին խաղալիկ, մօր մը պատասխանատուիւններուն անգիտակ։

Զաւակներդ թո՛ղ լան, ճչեն չորս դիդ, թո՛ղ արցունքը ցամքի, չորնայ ալ աչքերուդ մէջ, անցորդները հրեւլով, հրմչակելով, ալիւնի, քուրջի կտորի մը, չունի մը իսկ տեղ չդնելով անցնին թող փուէդ. մխիթարուած ես դուն, գիտեմ ու կը տեսնեմ — խղճի հանդիստ ու պատասխանատուիւնը լիուվին կատարողի անուշ գոհունակութիւն — ու ատկողջ գոհացումդ, կանգդ առ՝ զաւկըներդ են, որոնցմէ պզտիկը, հիմա, քնացեր է գլուխը ուսիդ, ցաւոտ մկիտ մը չրթունքին, խաղաղիկ։

ԼԵՒՈՆ ՇԱՔՐԵԱՆ

(Շարունակելի)

ԱՒՏՆԻՆ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

Բ.

—Հօրի չուրով չէի՞նք լուացուեր։

—Անուշ չուրով չպիտի լուացուէինք ես։

—Է՛յ, սաման ի՞նչ գործ ունի...

—Այս օրերս թօհաճ մարդ մը եղեր ես դուն։

—Ինչո՞ւ համար այս օրերս թօհաճ մարդ եղած եմ։

—Չիյտեմ։

—Ինչո՞ւ։

—Ձանըմ, ես չուր քաչելու կնիկ եմ, ես քաչեմնէ պիտի դուն թող տալու չես։

—Ինչո՞ւ համար թող տալու չեմ։

Ց. Յ. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

ԱՒՏՆԻՆ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Առաջնորդարանի և անոր յարակից գործեր.— Երկսեռ Որբանոցները

Ս. Առաջնորդին հիւանդութեան բերմամբ, մեր առաջնորդարանի գործերն ալ հիւանդոտ են։ Ժողով, ժողովական չկայ։ «Պարտուց բարձման»ը կոր, ան ալ անունը կայ ինք մէջտեղ եղած չունի։ Շատ ճիշդ գրած էի ժամանակին այդ յանձնախումբին համար պարտուց բարդման ըսելով։ Հարցնելու է այս ժողովին թէ ի՞նչ ըրաւ իր հաւաքած դրամները. գոնէ 100ին 3 տոկոսները վճարա՞ծ է։ Ո՞րքան մնացած է այդ գումարէն, և ո՞րքան խորուած կամ ծախսուած։ Առաջնորդարանի ծախքերը կրնամ առանց վերապահումի ըսել թէ նախկին առաջնորդ Տ. Ներսէս եպ.ի օրով եղած ծախքերուն կրկինն են, վասնզի անոր օրով այսքան շատ պաշտօնեայ չկար։

Մեր վարժարանաց վիճակը բաւական գոհացուցիչ է, կ'ըսեն։ Ուսումն. Խորհուրդը եթէ իր հիմնական եռանդով չարունակէ, մինչեւ վերջը պիտի կրնայ խոստանալ։

Հիւանդանոցը միշտ միեւնոյն ուղղութիւնով կ'ընթանայ. սքանչելի բժշկապետ մը հոն գիշեր ցորեկ անդուլ կը հսկէ, կը գործէ, եւ իր մեծ կարողութիւնով իր արհեստակիցներուն հիացում և մէկ քանիներուն սրտմաչուք կը պատճառէ. այս վերջինները չեն ուզեր որ այնքան երիտասարդ Տօքթ. Սպարթալին զիրենք գերազանցէ, ու այնքան անուն ու հռչակ չահի։

Խնամակալութիւնը այնքան պարտաճանաչ ու խղճամիտ պաշտօնավարութիւն մը ցոյց տուաւ. ցարդ, որ պիտի համարձակիմ յայտարարելու թէ ամէն գովեստէ վեր և օրինակելի հոգաբարձութեան մը անունը պիտի թողու։

***

Գանք Որբանոցներու խնդրին, զոր կ'արժէր որ առանձին յօդուածի նիւթ ընէինք՝ Երկու որբանոցներ ունինք հոս, արական եւ իգական։ Մեր քննադատութեան նիւթ չպիտի կազմէ անոնց բարգաւաճ կամ անկեալ վիճակը, այլ թէ այդ որբանոցները պէ՞տք է դեռ չարունակուին թէ ո՛չ։

Եթէ ինծի մնայ, ա՛լ զանոնք փակելու ժամը հասած է։ Այդ որբանոցները հաստատուեցան առժամեայ կերպով։ Պէտքը ա՛լ լրացած է։ 15-20 տարի առաջ երբ Իզմիրի մէջ Որբանոցի մը հաստատման գաղափարը ծծաղ կը չարժէր, եթէ այն ատեն փառատենչիկ տիկիններ, չահամոլ պարոններ զըտնուէին ու հայր կամ մայր ունեցող որբուկներ մանկահիկի միջոցաւ փնտռել տային պիտի գտնէին։ Չէ՞։ Հիմայ ալ այս կերպով լամծիս նայելով այդ թիւը պահելու համար տեղացի կարօտ տղաքներ սկսած են ճարճրել։ Ի՞նչ հարկ։ Կարճ խօսքով որբերը ալ չափահաս եղած են գրեթէ։

Այս երկու որբանոցները, ինչպէս կը տեսնեմ երկու տարբեր գաղափարներով կ'ուզեն պահել։ Տիկիններ ու օրիորդներ կան մեր Aristocrate կամ demie-Aristo դասակարգին մէջ, որոնք իրենց տնական չնչին աշխատութիւններն անոնցմէ զբաղում մը կը փնտռեն։ Որբանոցի Խնամակալութեան մէջ կը գտնեն այդ զբաղումը և իրենց ցուցամոլութեան գոհացումը։ Տղայոց որբանոցին գալով, հոն մէկ կամ երկու անդամներուն չահամոլութեան համար կը մնայ այս Հաստատութիւնը. այս մասին շատ անգամներ գրած ենք, և թէեւ առաջներն իբր կիրք նկատուած են, հետզհետէ ժողովուրդը համակարծիք եղած է մեզի։

Այս պայմաններուն մէջ, կ'արժէ՞ որ տարին 6/700 լիրաներ ծախսուին, երբ պիւտճէն նեղ է, կը պոռան. երբ դպրոցի պիւտճէն կը կարտեն և տարեկան 1100 ոսկին 700 ոսկիի կ'իջեցնեն։ Կարծիք մըն է այս որ կը յայտնեմ. արդեօք կարելի չէ՞ այդ Որբանոցին ծախսուած դրամները ամբողջ վարժարաններուն յատկացնել։ Որբանոցները հիմայ իրենց սեփական չէնքերն ունին։ Այդ չէնքերը վարձու տրուելով, տարեկան 90 կամ 100 ոսկին կ'անցնի. այդ գումարը պէտք է Ուսումն. Խորհուրդին յանձնել. տարին երկու պարահանդէս կամ նուագահանդէս կը տրուէր Որբանոցներու համար, նոյնը պէտք է տրուի ի նպաստ վարժարաններու, և ատոնց հասոյթը կ'ըլլայ մօտաւորապէս 3-400 լիրա։ Այն հանգամանքութիւնը որ կ'ըլլար այդ հաստատութիւններուն, կարելի է ընել նոյնը դպրոցներու համար։ Այս կերպով մեր վարժարանները բարձր ծրագրի մը վրայ կրնային ընթանալ այնքան յաջող կերպով և այնքան սքանչելի արդիւնքներ կրնային տալ, որքան արժան ու պատիւ է Իզմիրցիներուն։

Իզմիր — ՆՈՒՄԷՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԼԱՅԻ ԴԷՄ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔԱՍԴՐՕ ԿԸ ԴԻՄԱԴՐԷ

Երէկ ցորեկ հասած հեռագիրները կը հաղորդեն թէ Վենեզուէլլա, փոխանակ տեղի տալու անգլեւգերման հաւաքական գործողութեան առջև, փութով պատրաստութիւն կը տեսնէ, դիմադրելու համար։ Վենեզուէլլայի մայրաքաղաքէն շատ մը թնդանօթ և մեծաքանակ ռազմամթերք տարուեր է Կուայրա, որուն առջեւ կեցած են թշնամի նաւատորմիղները։ Ասկէ զատ 2000 զինուոր Կուայրա հասեր են, պատերազմական նախարարին հրամանատարութեամբ։ Մեծ գրգռութիւն կը տիրէ երկրին մէջ։ Նախագահ Քասդրօ յայտարարութիւն մը հաներ է, որով կոչում կ'ընէ բոլոր կուսակցութիւններուն՝ միանալ, անգլեւգերման յարձակումը ետ մղելու համար։ Անգլեւգերման նաւաքամինը մեկներ է Լա Կուայրայէն, եւ միայն անգլ. մարտանաւ մը կը մնայ նաւահանգստին առջեւ։

Նախագահ Քասդրոյի պատասխանը Մ. Նահանգներու հիւպատոսին միջոցաւ յանձնուեր է չորեքշաբթի օրը։

Անգլեւգերման նաւաքամինը իր բռնած Վենեզուէլլայի մարտանաւերէն երկուքը ընկղմեր է։ Անգլ. մարտանաւ մը Վենեզուէլլայի պատկանող ուրիշ երկու մարտանաւեր բռներ է Բարիայի ծոցին մէջ։

Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը իմացուցեր է Ուաշինկդընի Վենեզուէլլայի դեսպանին թէ, ո՛չ մէկ պարագայի մէջ պիտի միջամտէ Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ հետ ունեցած վէճին։

Ուաշինկդընէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ամերիկայի Արտաքին գործոց Նախարարութիւնը բոլորովին կը հաւանի Անգլիոյ և Գերմանիոյ կողմէ վերջնագիր մը ղրկուելուն։

*** Վենեզուէլլայի ջուրերուն մէջ գտնուող անգլ. տորմիղը կը բաղկանայ Ա. կարգի յածանաւակէ մը, Բ. կարգի չորս յածանաւակէ, Գ. կարգի յածանաւակէ մը, քորվէդէ մը և թորփիլանաւէ մը։ Այս նաւաքամինը 1700 զինուոր ունի։ Ամենէն զօրաւոր մարտանաւն է «Արիատնէ»ն, որ 1100 թօնօ տարողութիւն, 33 արագահարուած թնդանօթ և 667 ծովային զինուոր ունի։ Իսկ գերմանական նաւաքամինը կը բաղկանայ Ա. կարգի յածանաւակէ մը, Գ. կարգի հինգ յածանաւակէ և թընդանօթակիրէ մը։

ՀՍԿԱՅ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ ՄԸ տեղի ունեցաւ անցեալ շաբաթ օրը Անգլիոյ մէջ, Քէնսինկդընի Թաուն Հօլ, Նախագահութեամբ Հէնսըն կանոնիկոսին։ Այս գումարումը բողոք մըն էր ո՛չ միայն Հարաւ. Աֆրիկեան պատերազմին, այլև ընդհանրապէս բոլոր պատերազմներուն դէմ։ Իր բացման ճառին մէջ Նախագահը յայտարարեց թէ «Այն անհալի թշուառութիւնը որ տարածուած է հիմայ Անգլիոյ մէջ, անտարակուսելի կերպով ուղղակի հետեւանքն է Հարաւ. Աֆրիկեան պատերազմին։ Ո՛ւր էր թէ այժմ Անգլիացի աշխատաւորներու կըրած զրկանքները գոնէ կարենային անոնց աչքը բանալ։» Ի վերջոյ գումարման մասնակցողներէն Տիկին Ֆրանսիս Թօմսըն հաչուեկչիռը ըրաւ Հարաւ. Աֆրիկեան պատերազմին։ Ըստ թէ այդ պատերազմը 250 միլիոն ոսկիի նստած է Անգլիոյ, 25000 զինուորներու մահուան պատճառ եղած է ան, հաշմանդամ ըրած է 70000 հոգի, եւ 17000 հոգի ալ իրենց ապրուստը ճարելու բացարձակապէս անկարող վիճակի ենթարկած է։ «Ժամանակը մօտ է, եզրակացուց տիկինը, յորում չարունակ աճող սպառազինութեանց հետեւանօք, պատերազմը ա՛լ անտանելի պիտի դառնայ»։ Վեր. Սիլվէսդըր Հօմ ապացոյցներով ուզեց հաստատել թէ երկրի մը սպառազինութիւնը երաշխաւորութիւն մը չէ իր ապահովութեան համար, ինչպէս կը կարծուի սովորաբար։ Գումարումը վերջանալու պահուն մեծ խանդավառութեան մէջ առաջարկ մը քըւէարկուեցաւ ի նպաստ իրաւարարութեան։

Կիրակի օրն ալ անգլ. պահեստի զօրքերը, որոնք պատերազմած էին Հարաւ. Աֆրիկէի մէջ և այժմ գործ չեն կրնար գտնել Անգլիոյ մէջ, բազմաթիւ խումբերով պտտեր են Լոնտոնի փողոցներուն մէջ և ողորմութիւն խնդրեր են։ Այս կերպով գործ չգըտնողներու թիւը տասը հազար կը հաչուուի։ Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը կը յայտարարէ թէ չի կրնար ատոնց օգնութեան հասնիլ։

ՁՄԵՌԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

ԱՆԳԼԻԱ

Սաստկաչունչ ձմեռը մեծապէս կ'աւելցնէ կարօտութիւնը, երկրին շատ մը մասերուն մէջ։ Ինչպէս արդէն գրեցինք, հազարաւոր անձեր անգործ կը մնան և օգնութեան կարօտ վիճակ մը ունին։ Տիրող ցուրտը կատարեալ դաժար մը յառաջ բերած է կարգ մը մեծ առուտուրներու մէջ։ Ամէն կողմ անգործներուն թիւը կ'աւելնայ։ Նպաստի միջոցներ կը կազմակերպուին, կարօտեալներուն օգնութեան հասնելու համար։ Անգլիոյ ամէն կողմը գործի ընդհանուր թուլութիւն կը տիրէ։ Կարօտութիւնը ամենէն աւելի սուր հանգամանք մը առած է ստորին Թէյմսի հովիտին, Թայնի, Լէյսթըրի և ընդհանրապէս կօշկակարութեան կեդրոններուն մէջ։ Թէյմսի հովիտին մէջ այս միջոցին 30000է աւելի անձեր, որոնք սովորաբար կանոնաւոր գործ ունէին, պարապ կը մնան։ Կրէյդ Իսդըրն երկաթուղիի գործարաններուն գործաւորներէն գըրեթէ 30%ը ճամբուած են, և ուրիշ շատեր ալ պիտի ճամբուին հաւանաբար։ Թէյմսի երկաթի գործարաններուն մէջ, ուր սովորաբար 4000, և երբեմն 6000է աւելի գործաւորներ կ'աշխատին, այսօր հազիւ 800 հոգի կայ։ Պէքթընի կազի գործարանները 2000 գործաւոր պակաս կը գործածեն, կ'ըսուի։ Մաքսիմի գործարաններն ալ թոյլ վիճակ մը ունին. որովհետեւ ռազմանիւթի խնդրանքը նուազած է։ Թայնի կողմերը գործատէր և գործաւոր միաձայնութեամբ կ'ըսեն թէ ձմեռը ծանր նեղութեան շրջան մը պիտի ըլլայ։ Միայն կաթսայ չինողներու ընկերութիւնը 1384 անդամներու նպաստ կը հասցնէ. ասոր վրայ պէտք է աւելցնել պատահաբար գործ գտնողները։ Նաւաչինութեան գործն ալ անկում մը կըրած է. թօշակները զեղչուած են և խումբ խումբ գործաւորներ կը ճամբըւին գրեթէ ամէն նաւարանէ։ Միայն Նիւքասըլի մէջ հարիւրաւոր մարդիկ փողոցները կը պտտին։ Կրիմսպիի, Նոթինկհէմի, Սընդըրլէնտի մէջ և ուրիշ տեղեր հազարաւոր անձեր արտաքին նըպաստ կ'ընդունին կամ առժամանակեայ գործերու մէջ կը դրուին հաց ճարելու համար։ Խորհրդարանին մէջ հարցապնդումներ կ'ըլլան, գործերու այս վիճակին դարման մը տանելու համար։

Տիրող այս տագնապին հետեւանքով, ոճիրներն ալ կ'աւելնան։ Շաբաթ օրը Սաութարքի մէջ կաւքի կազմածք չինող մը ձերբակալուեցաւ, կտոր մը խոզի ապուխտ գողցած ըլլալուն համար։ Մարդը ինքզինքը արդարացնելու համար ըսաւ թէ վերջին 12 չաբթուան միջոցին միայն վեց օր գործ ունեցած էր, և թէ ընտանիքը սովամահ ըլլալու վիճակին հասած էր։ Ուրիշ մարդ մը, որ փողոցին մէջ լամբար մը կոտրած ըլլալուն համար ձերբակալուած էր, ըսաւ թէ՝ «Երկու օրէ ի վեր բան մը կերած չեմ. պէտք է գործ մը գտնեմ ո և է տեղ մը։» Մարդը երկու ամիս բանտարկութեան դատապարտուեցաւ։ Բանուոր մը պայուսակ մը լեցուն գործիք գողցած էր, և երբ այդ գողութեան պատճառը կը հարցնէին, պատասխանեց թէ կինը և զաւակները անօթի մնացած են։ Ասիկա ալ երեք ամիս բանտարկութեան դատապարտուեցաւ։

ՖՐԱՆՍԱ

Արտասովոր ցուրտ մը կը տիրէ Բարիզի մէջ և չրջակաները։ Կը հաւաստեն թէ 30 տարիէ ի վեր այսչափ ցուրտ տեսնուած չէր։ Բաւական թուով մարդիկ, որոնք իրենց գործերուն բերումով օդին խստութեան ենթարկուած են, մեռեր են։ Մեծ կարօտութիւն կը տիրէ աղքատ դասակարգին մէջ։

ՊԵԼՃԻԱ

Կիրակի օրը երկու հոգի սառած գտնուեցան, մէկը Անվէրսի մէջ և միւսը Պրիւսէլի մօտ։

ՁՈՒԻՑԵՐԻԱ

Սաստիկ ցուրտ կը տիրէ։ Շաբաթ օրը երեք այծեամ որսացողներ լեռներուն մէջ ձիւնախառն մրրիկի մը բռնուելով մեռեր են։ Աղքատներուն մէջ մեծ կարօտութիւն կը տիրէ։

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆԻ ՎՐԱՅ

Կիրակի օր Նիւ-Եորք հասած չոգենաւեր լուր կուտան թէ ճամբան բուռն փոթորիկի մը բռնուած են։ Շոգենաւ մը 15 օրէն յաջողեր է Կլասկօյէն Նիւ-Եորք հասնիլ, յաջորդական սոսկալի փոթորիկներու բռնուելով։ Ճամբորդութեան ատեն երկու ճամբորդներ մեռեր և քանի մը նաւաստիներ վիրաւորուեր են։ Ասոնցմէ մէկը հսկայ ալիքէ մը ծովը քչուեր, բայց ազատուեր է։

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ"Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ 1902

1320 Տճկ.	ՕՐ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 30	1902 ԼՏՑ.
Ռամազան 13	+ՇԱԲԱԹ։ Սրբոց առաքելոց և առաջին լուսաւորչացն մերոց ԹԱԴԷՈՍԻ ԵՒ ԲԱՐԹՈՂԻՄԷՈՍԻ։ —Ցն*. Անդրէի առաքելոյն։ Լտ. Լուչիա կուսին։ ԴԵԿՏ. 1	Դեկտեմբ. 13
14 Ելսօր 7.27	+ԿԻՐԱԿԻ Բ, Ցհսնակաց։ Հարսանիք։ Ցն, Նաւումայ մարգարէին։	14 Ելսօր 7.22

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՍՔԻՒՕՅԻ ԳԱԼՖԱՑԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ ՆՈՐ ՄԱՅՐԸ

Երանուհի մայրապետի մահովը Գալֆաեան որբանոցին մայրապետութեան պաշտօ՛նը թափուր կը մնար, և պէտք էր որ յաջորդին ընտրութիւնը չուտով տեղի ունենար։ Որբանոցի հիմնադրին՝ բարեյիշատակ Սրբուհի մայրապետին կտակագրին 12րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, Ս. Պատրիարքին վերապահուած ըլլալով այս անուանումը, և յարմարագոյն ընտրելիները ներկայացնելու համար Քոյրերու միաբանութիւն մը չգտնուելով որբանոցին մէջ, ուղղակի եւ ամբողջակի ընտրութիւնը մընացած էր Ս. Պատրիարքին վրայ։ Հետեւաբար Ն. Սրբազնութիւնը կտակագրին իրեն աւանդած իրաւունքով և իր պատրիարքական հեղինակութիւնովը, կատարեց այդ ընտրութիւնը և մայրապետ ընտրեց որբանոցին Քոյր Քրիստինէ Փափազեանը՝ որ Երանուհի մայրապետին հիւանդութեան միջոցին իբրեւ տեղակալ վարեց այդ հաստատութիւնը և իր դիրքերով ու արժանեօք ամենուն ծանօթ, նաև այս առթիւ ցոյց տուած ըլլալով փորձն իր բարեմասնութեանց և անձնուէր ծառայութեան, արժանի համարուեցաւ Ս. Պատրիարքին կողմէ այս պաշտօնին։ Կը չնորհաւորենք Քրիստինէ մայրապետը՝ իրեն եղած այս պատւոյն համար, վստահ ըլլալով որ որբանոցը իր օրով օր քան զօր պիտի յառաջդիմէ իր անդուլ ջանքերուն չնորհիւ։ Իր պաշտօնին հաստատութեան կոնդակը պատրաստուած է՝ որուն մէջ բացատրուած են իր պաշտօնը՝ իբրեւ մայր որբանոցին և վերատեսուչ հաստատութեան, և իր պարտականութիւնները՝ հանդէպ Պատրիարքարանի և որուն մէջ քաջալերանք և յորդորներ եղած են նաև որբուհիներուն։ Այդ կոնդակը յառաջիկայ երկուշաբթի օր որբանոցին խօստովանահայր և կրօնուսոյց Ճէպէճեան Գրիգոր քհնյ.ի ձեռօք պիտի ղրկուի որբանոցը և լուր ամենեցուն պիտի կարդացուի։ Պատրիարքարանի կողմէ՝ Խասքէօյի քարոզիչ Տիրայր Վ.ի միջոցաւ լուր ղրկուելով՝ Քրիստինէ մայրապետին՝ ծանուցուեցաւ իր ընտրութիւնը։ Այս ընտրութիւնը հաղորդուեցաւ նաև որբանոցին Տիկնանց Խնամակալութեան և Խասքէօյի Թաղ. Խորհուրդին։

ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ Խնամակալութիւնը վերջնապէս որոշեր է գնել Խտիվիալ Օթէլը, որ Բերայի Մեծ փողոցին վրայ գտնուած կարեւոր չէնքերէն մէկն է։ Այս խորհուրդը չատոնց կար արդէն, սակայն Խնամակալութիւնը բաւական վարանման մէջ էր, որովհետեւ ինչպէս յայտնի է, Գարակէօզեան ընտանիքին տուած գումարէն 5000 ոսկի որբանոցի չինութեան յատկացուելէ յետոյ, մնացեալը ամբողջովին պիտի յատկացուի այս չէնքին գնման և ապագային եթէ արժէքը կորանցնէ և կամ ուրիշ կերպով կորուստ մը յառաջ գայ, ոչ ոք կ'ուզէ պատասխանատու մնալ։ Ցանձնաժողովոյ անդամները վերջին խօսքը թողած են Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի, որ այս կարգի պարագաներու մէջ ամենէն զգուշաւորն է և կը փափաքի ամէն բան լաւ խորհիլ և այնպէս գործադրել, խծբծանք մը, քննադատութիւն մը պակաս ըլլալու համար։ Ուստի ամէն տեսակ քննութիւններ կատարուած և ճարտարապետական տեղեկագիրներու վրայ որոշուած է գնել այդ չէնքը 16000 ոսկիի։ Այս հիման վրայ, այս օրերս պիտի կատարուին վերջնական ձեւակերպութիւնները։ Շէնքը հինգ յարկ ունի, որուն երեք վերին յարկերն են որ աւելի չահաբեր կրնան ըլլալ։ Ցանձնաժողովը կը խորհի մաս մը ուրիշ գումար ալ յատկացնելով ձեւափոխել, այսինքն աւելի ընդարձակել չէնքը նոր յաւելումով մը չէնքին ետեւը գտնուած բաւական տարածութեամբ գետնին վըրայ։ Ցանձնաժողովը երկար մտածումէ յետոյ, նոյն գումարին չահագործութեան համար աւելի յարմար միջոց մը կամ գնուելիք պատշաճ կալուած մը չգտաւ։ Կը կարծուի որ այդ կերպով մինչեւ 100ին 9 տոկոս առնել կարելի չպիտի ըլլայ։ Թէպէտ Ցանձնաժողովոյ անդամներէ ոմանք կը կարծեն թէ Բերայի հետզհետէ դէպ յառաջ ընդարձակուելովը վարի կողմերը կը կորանցնեն իրենց յարգը, սակայն այս կարծիքը բոլորովին ճիշդ ալ չէ, և ինչ որ ալ ըլլայ, Խտիվիալ Օթէլի արդի տեղը ու դիրքը կը պահէ միշտ իր կեդրոնի առաւելութիւնը և կարեւորութիւնը։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Ներքին տնօրէն տքթ. Շիրինեան էֆ. դադրեցուցեր է իր պաշտօնէն։ Հարկ չկայ ըսելու թէ անցեալ օրուան ծեծին հերոսը տքթ. Շիրինեան էֆ.ն չէ, որովհետեւ եթէ կայ բան մը ուրկէ ամենէն աւելի գանգատ կ'ըլլայ, այն ալ ոչ թէ տնօրէնին ծայրայեղութիւններն են, այլ վերին ատեանի պահպանողական և անազդեցիկ վիճակն է, թերի մը՝ որ բաւական ղժալի կ'ըլլայ այս կարգի հանրային հաստատութիւններու մէջ։ Հետեւաբար տքթ. Շիրինեան մարդ ծեծելէ բաւական հեռու կը մնայ։ Ինչ որ ալ ըլլայ չարժառիթը, տքթ. Շիրինեան էֆ.ի պաշտօնավարութիւնը երկար չէր կրնար տեւել։ Ցիրաւի իր հաւատարմութեան և պատուաւորութեան մասին ոչ մէկ քննադատութիւն լսուեցաւ, բայց իր թոյլ վիճակը երես հանեց բոլոր ներքին պաշտօնէութիւնը, որ բաւական զօրաւոր ձեռքի մը կը կարօտի հիմայ, օգտակարապէս գործելու համար։

ՍՍՈՅ Կաթող. ընտրութեան մասնակցող բոլոր թեմական և վանական պատգամաւորները իրենց տեղերը վերադարձեր են։ Միայն կը մնան Անտիոքի Առաջնորդ Թադէոս Վ. և Այնթապի Առաջն. Փոխանորդ Կարապետ քհն., որոնք մտադիր են Պատրիարքարանի պատուիրակին հետ Երուսաղէմ երթալ, հրաւիրելու Կիլիկիոյ Կաթողիկոս Ամեն. Տ. Սահակ Սրբազանը։

ՏՆՏԵՍ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ երէկ չկրցաւ գումարուիլ, անդամներուն բացակայութեան պատճառաւ։

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ Սրբուհի մայրապետը իր գործածած մէկ մատանին փոխանցած էր Երանուհի մայրապետին՝ որ իր կենդանութեան Պահճէ Գաբուի սեղանաւորներէն Մարգարեան էֆ.ի քով պզտիկ փոխառութեան մը համար աւանդ ձգած էր։ Մարգարեան էֆ.՝ այդ մատանին երէկ Պատրիարքարան տանելով Ս. Պատրիարքին յանձնեց, յայտնելով այս առթիւ թէ իր պահանջը նուիրած է Որբանոցին։

ԽԱՍՔԷՕՅԻ ՔԱՐՈԶԻՉ Տիրայր Վ. քարոզչութենէ հրաժարած ըլլալով, Ս. Պատրիարքը մերժեց այդ հրաժարականը, և հրաւիրեց որ չարունակէ իր պաշտօնը։

ԴԱՄԱՐՄԱՇԱՅԻ Թաղ. Խորհուրդին խնդրանքին վրայ, տեղւոյն եկեղեցին փլփլած գաւիթին նորոգութիւնը Սմբատեան Մանուկ էֆ. բարեսիրաբար ստանձնելու յօժարութիւն յայտնած ըլլալով, խոստացեր է ճարտարապետ մը ղրկել, պէտք եղած քննութիւնը կատարելու համար։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ կողմէ այսօր Պըլնէլ Վ. Գալէմքեարեան Տ. Բարթողիմէոս արքեպ.ին բնակարանը կ'երթայ, չնորհաւորելու Ն. Սրբազնութեան անուան տօնը։ Նոյնպէս երէկ լրիկուն Պատրիարքարանի բոլոր պաշտօնէութիւնը դիւանապետ Թէքեան Բարթող էֆ.ի քով երթալով, չնորհաւորեց անոր անուան տօնը։

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ"Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (18)

ՔԱՄԻՂ ՊԷՌ

Սպաննուած Կինը

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ե.

ՈՒՐՈՒԱԿԱՆ ՄԸ

—Բաւական ժամանակէ մը ի վեր միտքս վարժեցուցած էի հարստութիւն մը ունենալու, յարեց Բարքըր, և զայն պարկեշտօրէն վայելելու գաղափարին։ Ուստի ա՛լ նողկանք մը կը զգայի նախկին կեանքէս. մնաց որ ա՛լ չատ ծերցած էի, և չէի կրնար նոր հարըստութիւն մը դիզելու յոյսը ունենալ։ Ուստի որովհետեւ պէտք էր անպատճառ հաց մը ճարել, սկսայ կօշիկ ներկել, բեռնակրութիւն ընել, նաւերէն տպրանք պարպել, են. են.։ Ծիծղը խօսելով, կեանքս քաշքշեցի աւելի քան թէ ապրեցայ, անօթութիւնս յագեցնել հազիւ կարողանալով։

—Խե՜ղճ մարդ, ըսաւ Մօպէրթէն, և ես այս միջոցին քու դրամովդ կեանքը կը վայելէի։ Բայց ինչպէս եղաւ որ հոս կը գտնուիս։

—Գաղափար մը ունեցայ, որ ճիշդ ելաւ։ Մտածեցի թէ օր մը չէ օր մը Բարիզ պիտի գաս դուն, երբ տարիները անցնին և անցեալը մոռացութեան մէջ թաղուի։

—Նորէն քալելո՞վ եկար։

—Բնականաբար, և այս անգամ ճեպընթաց... հազիւ երեք ամիս պէտք եղաւ հոս հասնելու համար։ Ասոր համար է որ կրնամ ըսել թէ խեղճ ոտքերուս միսերուն մէկ մասը ճամբուն վրայ մնաց։

Մօպէրթէն վերյուշում մը ունեցաւ։

—Դո՞ւն էիր այն մարդը, որուն իր ոտքերը Սէն գետին ջուրերուն մէջ լըւալը տեսեր է Լաքիյօն, հարցուց։

—Հաւանական է. ես քեզ տեսայ օր մը մինչ Մօնմառդր կ'երթայիր։ Այն օրէն ի վեր քեզի կը հետապնդէի։

—Ինչո՞ւ աւելի չուտ չեկար. և մանաւանդ թէ փորձեցիր սենեակս ագռաւուկով բանալ։

—Պարզապէս անոր համար որ չէի գիտեր ի՛նչպիսի ընդունելութիւն մը պիտի ընես ինծի։

Մօպէրթէն անհաճոյ պաղութիւն մը զգաց իր ամբողջ մարմնոյն վրայ, և սակայն հաստատուն չեշտով մը պատասխանեց։

—Բայց ես քեզի մեծ ըսելիք մը չունէի։ Քեզ մեռած կարծելով հարըստութիւնդ առի. քանի որ ողջ ես, կրնաս և պարտիս պահանջել զայն։

—Դո՞ւն ինչ պիտի ընես։

—Ես պարտաւոր եմ զայն վերադարձնելու, ըսաւ Մօպէրթէն ծիծ մը ըլնելով։

Պահ մը լռութիւն տիրեց։ Բարքըր մտածկոտ երեւոյթով մը սենեակին մէջ վեր վար կը պտտէր։

—Կարծեմ թէ, ըսաւ վերջապէս, դուն այնպիսի գործ մը կ'ընես սաով, զոր չատ պարկեշտ մարդիկ չպիտի ըընէին... և սակայն դուն ալ թշուառական մըն ես ինծի նման։

Մօպէրթէն կաս կարմիր կտրեցաւ.

—Ես թշուառական չեմ, ըսաւ խուլ ձայնով մը։

—Պարոնը դարձի՞ եկած է, ըսաւ Բարքըր հեգնելով։

—Զգիտեմ ինչո՞ւ կը ծաղրես զիս, հարցուց Մօպէրթէն։ Դուն ալ քիչ մը առաջ չըսի՞ր թէ հրաժարած ես ուրիշներուն վնասով ապրելէ։

—Ներեցէ՛ք, ես չըսի թէ առաքինական գործ մը ըրած ըլլալու համար այսպէս ըրի։ Ա՛լ յոգնած եմ ոճիր գործելէ. հանգստանալ կ'ուզեմ, ահա այդչափ։ Ասկէ զատ կը զգամ որ կը ծերանամ, և չպիտի կրնամ առաջուան չափ յաջողիլ։

—Ի՛նչ պատճառի համար ալ ըլլայ, դուն ալ իմ գտնուած կէտիս վրայ կը գտնուիս, և ես թերեւս քեզմէ աւելի ըլլալով, խղճահարութիւնը ունիմ մեր գործած ոճիրներուն։

—Ապահովաբար դուն ճամբուդ վրայ բարեպաշտ քահանայի մը կամ կնոջ մը հանդիպած ես, ըսաւ Բարքըր հեգնելով։ Կրօնքը և սէրը միայն կրնան այսքան փոխակերպել մարդս։

—Զգէ ատոնք, ըսաւ Մօպէրթէն, փոխանակ այդպիսի պարապ խօսքեր ընելու, հաչւենիս կարգադրենք, որպէս զի անգամ մըն ալ ատով զբաղելու չհարկադրուինք։

Բարքըրի աչքերը չողացին.

—Լաւ ուրեմն, ըսաւ, չատ պարզ է ընելիքդ. բոլոր ունեցածդ ինծի պիտի դարձնես։

—Նախ օրինապէս խնդիրը կարծուածին չափ պարզ չէ, պատասխանեց Մօպէրթէն. և յետոյ պէտք է որոշել քու բաժինդ և իմ բաժինս։

—Դուն ի՞նչ ունէիր երբ հարստութիւնս ձեռք անցուցիր։

—Իբր ութսուն հազար ֆր.։

—Ատոր երեսուն հազար ֆր.ը ինծի կը պատկանէր Սէն-Լուվանի գործին հետեւանօք։

Մօպէրթէն այս բառը լսելուն տժգունեցաւ։ Միւսը չարունակեց.

—Հետեւաբար յիսուն հազար ֆր. միայն քեզի պէտք է պահես, մնացած բոլորը իմս է։

—Խե՛նդ ես, գոչեց Մօպէրթէն, քու միլիոնդ կրկնապատկեցի ես ճարտարագործական ձեռնարկներով։

—Պարզապէս իմ դրամս է որ կրկնապատկած ես, պատասխանեց Բարքըր։ Եթէ իմ դրամագլուխս քովս ըլլար, ո՞վ գիտէ թէ ես հիմա եռապատկած չպիտի ըլլայի զայն։

Մօպէրթէն զայրացկոտ չարժումով մը.

—Դո՛ւն, թշուառակա՛ն, պոռաց, ապահովաբար զայն կերած, փճացուցած պիտի ըլլայիր։

—Այս խօսքերը նշանակութիւն չունին, ըսաւ Բարքըր։ Կ'ուզե՞ս իմ ամբողջ հարստութիւնս ինծի դարձնել, այո՛ կամ ո՛չ, պատասխան տուր։

[Շարունակելի]

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը և հետեւեալ անօրինութիւններն ըրաւ։ 1.— Ս. Պատրիարքը՝ Խորհուրդին մէկ յայտագրին վրայ պարզած էր իր տեսութիւնները առաջադրուած ուսուցչական Թնիկ Յանձնաժողովին կազմութեան մասին։ Խորհուրդը Ն. Սրբազնութեան տեսութիւններուն համաձայն վերջնապէս կազմակերպեց նոյն մարմինը, անդամ անուանելով անոր՝ իր մէջէն Բարսեղ էֆ. Աւետիսեան, Հրանտ էֆ. Ասատուր, Յակոբ էֆ. Դուրեան և Պետրոս էֆ. Կարապետեան, ինչպէս նաեւ Գնէլ Վ. Գալէմքեարեան, Յովհաննէս էֆ. Մուրատեան և Առաքել էֆ. Պոլշեանեան։ Այս առթիւ պաշտօն յանձնուեցաւ նաեւ Խորհուրդին քարտուղար Գառնիկ էֆ. Հայկեանի աշխատակցիլ այս Յանձնաժողովին։ 2.— Խորհուրդը տարաձայնութիւններէ իմանալով որ Բերայի վարժարանին ուսուցչական մարմինէն մէկուն և բժիշկի մը մէջ միջադէպ մը պատահեր է, որոշեց ինդիրը Թաղ. Խորհուրդէն ստուգել և եղելութիւնը յայտագրել։ 3.— Յ. Մանիսաճեան էֆ. Խորհուրդին մատենադարանին նուիրած էր իր պատրաստած ընդարձակ Պատկերազարդ Աշխարհագրութենէն 2 օրինակ։ Խորհուրդը շնորհակալութեամբ ընդունեց այս նուէրը և այս առթիւ փափաքելով իր պաշտօնավարութեան սկիզբէն, որ է 1896ի վերջերը, մինչեւ հիմայ վաւերացուցած և հրատարակուած դասագրքերու մէկ հաւաքածոն ունենալ իր Թանգարանին մէջ, պաշտօն յանձնեց իր անդամակիցներէն Պետրոս էֆ. Կարապետեանի՝ կազմել այդ հաւաքածոն։ Խորհուրդը առանց մէկ զատ զբաղեցաւ նաեւ կրթական խնդիրներով։

Տ. ԲԱՐԹՈՒՂԻՄԷՈՍ ԱՐԲԵՊ. Նախընթաց երեկոյ Կայս. Պալատ Իֆթարի գտնուեցաւ և Բարձր. Հաճի Ալի փաշայի միջոցաւ արժանացաւ Կայս. Մեծարանաց։

ԳՈՀՈՒԹԵԱՄԲ կը տեղեկանանք որ նախաձեռնութեամբ Սիմոնոֆ Սարգիս և Նշաստաճեան Մագուստ էֆ.ներու, Նշան Թաշիի, Բանկալթիի և Շիշլիի շրջակաները բնակող հետեւեալ բարեսէր ընտանիքները, 15 օրէ ի վեր սկսած են Տօլապ-Տէրէի և Բանկալթիի Լուսաւորչեան վարժարանաց աղքատիկ տղայոց ցորեկուան ճաշ ղրկել։—Տ. Բարթուղիմէոս սրբազան, Տեարք Մագուստ Նշաստաճեան, Եդուարդ Նշաստաճեան, Սարգիս Սիմոնոֆ Եդուարդ Գարակէօզ, Սիմոն Գայսէրլեան, Տիգրան Տ. Ներսէսեան, Յակոբ Էսաեան, Բերոմէ Տաճատեան, Դանիէլ Հանէսեան, Ռոպէռ Եալըճեան, Պետրոս Մարկոսեան, Յովհ. Պառաւեան, Յակոբ Գաղազեան, Ջենոպեյ Մէրամիճեան, Գաբրիէլ Էյիկլիւզեան, Անճէլօ Կալէաւնի, Միհրան Յուրաստեան, Թումիկ Կեսարեան, Միհրան Կեսարեան, Բարթիկ Մնոյեան, Մարտիկ Պէզազեան, Յակոբ Պօչնակեան, Արշակ Գարակէօզեան, Լեւոն Շամտանճեան, Թագւոս Շամտանճեան, Լեւոն Նշաստաճեան, Տքդ. Մինաս պէյ Էմիրեան, Տիկին Գնաճեան, Այրի Տիկին Մարրեան, Տիկին Մաննիկ Գալֆաեան։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՏԵՍԸ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ

Օգտուելով «Սուրհանդակ»ի դ. երէկի (1155) թիւին մէջ ցաւալի տեսարան մը կը պատմուէր անցած ըլլալ մեր ամէնուս սրտին խօսող վայրի մը՝ Հիւանդանոցին մէջ։ Զրոյցը հեռուէն դիտողի մը համար անշուշտ մեծապէս գայթակղեցուցիչ էր... «Հիւանդ մը ծեծել...» ես ալ ձեզի ու հանրութեան հետ մէկ պիտի խածնէի ասանկ դարավերջիկ նորութեան մը առջեւ, եթէ երբեք մօտէն տեղեկութիւն չունենայի հիւանդարանի մէջ անցած դարձածէն։ Բայց իրականութիւնը այդ չէ բարեբաղդաբար։ Նախ՝ դարմանուող օրիորդը վարժուհի մը չէ. նոյն պաշտօնը կը վարէ եղեր իր օրիորդ քոյրը՝ Սկիւտարի չեմ գիտեր ո՛ր վարժարանին մէջ։ Ասիկա պէտք չէ մոռնալ, անցնինք բուն պատմութեան։ Օրիորդը իր դարմանումի միջոցին օր մը կը վճռանայ խնդրոյ նիւթ եղող տեղակալին դէմ. չի՞ կրնար ըլլալ, մեր մէջէն որերնի՞ս բժիշկներէն չենք յանդիմանուիր մեր հիւանդի քըմայքները դուրս թափած ատեն։ Անոնք ալ մարդ են վերջապէս, և Հիւանդանոցի բժիշկները մանաւանդ, (անոնցա ըլլա՛նք) իրենք միայն պէտք է գիտնան թէ ո՛րչափ դժուար է ա՛յդչափ հիւանդներու խօսք հասկնել։

Եւ սակայն օրիորդը օրեր վերջ մեկնած պահուն, կանխաւ իր մօրն ու քըրոջը հետ խօսք մէկ ընելով վէճ կը յարուցանէ։ Երեւակայեցէ՛ք, կանանց հիւանդարանի ներքին հիւանդութեանց սրահին մէջ բժիշկին այցելած պահուն և բոլոր հիւանդներուն ի լուր, 3 կիներ բանակռիւի կը բռնուին Տօքթորին հետ, որ ճարահատեալ հրաման կ՚ընէ մայրապետին՝ հեռացնել զանոնք։ Եւ ատկէ ուրիշ ի՞նչ կրնար ընել։ Ծեծը առասպելական է ու բոլորովին զուրկ գոյութենէ։

Ականատես հիւանդները՝ յուզուած՝ ամբողջ յանցանքը կիներուն կը վերագրեն որ իրենց հանգիստը վրդովեցին։ Կը մնայ ուրեմն յանգիլ սա եզրակացութեան թէ անձնական հաշիւներ աղուոր դերեր չէ որ կը խաղան չատ անգամ, և հոս մանաւանդ մուր կը քսեն Հիւանդանոցին անուան ալ, այն անուան, զոր ամէնուս պարտքն է անաղարտ պահել։

Խնդիրը զոր գիտցածիս պէս պատմեցի առանց ոեւէ կողմնակցութեան, կրնայ նաեւ ուրիշ կերպ բացատրուիլ քան կամս, սակայն ամէն պարագայի մէջ ճշմարտութիւնը չի դադրիր նոյնն ըլլալէ։

ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌԲ

Ծ. ԽՄԲ.— Անկողմնակալութեան համար հրատարակեցինք Օր. Հայկանոյշ Մառբի այս նամակը, որով կ՚ուզուի հերքել առջի օրուան մեր հրատարակած տեղեկութիւնը։ Բայց այս նամակին մէջ կը խոստովանուի վէճի մը գոյութիւնը, երեք կիներու և բժիշկին մէջտեղ, որ չատ հաւանաբար յանգած է ծեծի, և կ՚ուզուի պարտկուիլ։ Աւելցնենք այս առթիւ թէ ծեծը ուտողն է Սկիւտարցի Օր. Վերժին Տօնիկեան։ Ու ծեծի գոյութիւնը հաստատող պարագայ մըն ալ այն է որ կը լսենք թէ Հիւանդանոցին տնօրէն Տքդ. Շիրինեան էֆ. պաշտօնանկ եղած է այս անգամ (ինչպէս գրուած է քիչ մը վերը լուրերու բաժնին մէջ), իբրեւ թէ ինք ըլլար ծեծողը։ Բայց ծեծողը հրաժարեցուցեալ Տք. Շիրինեանը չէ։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

12 Դեկտեմբեր 1902

Ֆրանս. %	(3% Français)	99.67
Րէժի	(Tab. Turcs)	353.
Գօնսօլիտ	(R. Turque D.)	28.15
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	119.
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	586.
Թրանսվալ	(Transwal)	137.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը կատարուեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը փառաւոր կառքի մը մէջ նստած նոյն մզկիթը գնաց, ուր Ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետք Կայս. Պալատ վերադարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Եգիպտոսի ռուսական ընդհ. հիւպատոս Պ. Մաքսիմով, Աթէնքի ռուս դեսպանատան զինուորական կցորդը, Իտալիոյ ծովային նախարարութեան չինութեանց վերատեսուչ մէյի ծովակալը, պարսկական դեսպանատան Ա. Թարգմանը եւ 10ի չափ օտարազգի հիւրեր, որոնցմէ ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ Կայս. մեծարանաց արժանացան։

ՕՐՈՒԱՆ ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆԸ.— Մեծ առեւտրական տան մը վճարումները դադրեցնելու լուրը, բաւական կը զբաղեցնէ հրապարակը։ Եւ արդարեւ բոլորովին անակնկալ մըն էր այս՝ հրապարակին համար, որովհետեւ, ինչպէս կստուգուի, Համբարձումեան Տունը իր ունեցած դրամական վարկովը և կալուածներովը այնքան վստահութիւն յառաջ բերեր է, որ առանց մամուլուր ապահովութիւններու մէկ քանի հազար ոսկիներ կրնար առնել հրապարակէն։ Այսպիսի Տան մըն ալ վճարումները դադրեցնելը և այն ալ քիչ մը տարօրինակ պայմաններու և պարագաներու մէջ, առեւտրական վարկին վնասած է բաւական։ Չի կարծուիր որ պահանջատէրերը մեծ զոհողութիւններ ընեն, որովհետեւ գտնուածները կրնան բաւել այդ պարտքերուն։ Ամենէն մեծ պահանջատէրն է Կալաթիա Խավեար խան արժեթուղթերու վրայ գործառնութիւններ կատարող Յակոբեան և ընկ., ոչ թէ Յովհաննէս էֆ. Յակոբեան, ինչպէս կարծուած էր սկզբան չփոթութեամբ։ Այս սեղանաւորական Տունը արմտիքի վրայ եղած թուղթերը ընդունեք և այս կերպով 22,000 ոսկիի պահանջ մը ունեցեր է. գումար մը՝ որ անհաւատալի ըլլալու չափ մեծ է։ Սակայն այս սեղանաւորական տունը լսելով որ կարգ մը կալուածներ ուրիշի անուան կը փոխանցուին, օրինակէս արգելքի տակ առած է զանոնք և այսօր իր պահանջը ապահովուած կը համարուի։ Այս Տունն է որ առաջին անգամ դիմում ըրած է դատարանի և ոչ թէ Թահթալրուն էֆ. որուն պահանջը 2500-3000 ոսկիէ աւելի չէ։

Ընդհանուր կարծիքը այն է որ, իբրաւախոհութեամբ գործը պիտի կարգադրուի և այս պարագային ամենէն առաջ պիտի վճարուին կարգ մը աւանդ գումարներ, որոնք նոյն տան ունեցած վարկին համար յանձնուած էին։ Այսպէս, մէկ քանի չաբաթ առաջ տոկոսով 500 ոսկի յանձնուեր է կնոջ մը կողմէ որ իր որբ տղոց ամբողջ ապրուստն էր։

ՍԿԻՒՊԻ ՅՈՅՆ ՀԱՄԱՅՆՔԸ ՀԱՄԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ.— Եէրոնթէոս Անթուլիտիս անուն յոյն քահանան որ Սկիւպ ղրկուած էր Յունաց Պատրիարքարանին կողմէ, մայրաքաղաքս վերադարձաւ և Պատրիարքարանի Սինոդին ներկայացուց իր պաշտօնական արդիւնքը։ Յիշեալ քահանան զանազան տեղեկութիւններ տուաւ այն տեղի Յոյն հասարակութեան մասին, որ 200ի չափ ընտանիքներէ կը բաղկանայ և վարժարաններ ալ ունի։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ.— Յորենի հրապարակին վրայ երէկ կէսօրէն ետք բաւական ոգեւորութիւն կար և զանազան գործառնութիւններ եղան։

—Երէկ Սեվաստաբոլէ բաւական ալիւր հասաւ։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ դեսպանատան զինուորական կցորդ Պ. տը Կիէզլ որ մայրաքաղաքէս բացակայ կը գտնուէր, հոս վերադարձաւ։

ԳՐԻԳՈՐ ԷՖ. ԶՕՀՐԱՊ.— Ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվ՝ ի նշան իր գնահատութեան, ռուսական դեսպանատան օգնական-թարգմանի տիտղոսը տուաւ հանրածանօթ փաստաբան Գրիգոր էֆ. Զօհրապի։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔ Տ. Եօաքիմ այսօր, Ս. Անդրէայի տօնին առթիւ հանդիսաւոր պատարագ կը մատուցանէ Ֆէնէրի եկեղեցին մէջ։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ և Իզմիրի միջեւ առեւտրական յարաբերութիւնները աւելցնելու համար մտադրութիւն կայ Իզմիրի մէջ հոլանտական առեւտրական սենեակ մը հիմնել։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդը վաւերացուց՝ Նէմլիզատէ Թահսին փաշայի կողմէ ներկայացուած Իզմիր-Նիֆ թրամուէյի ծրագիրը։

ՆԱՒԱՅԻՆ նախարար Հասան Հիւսնի փաշա, առջի օր չկրցաւ իր պաշտօնատեղին երթալ։

ՔՍԱՆԸ ՀԻՆԳ հոգի եւս պիտի աւելցուի Իզմիրի ոստիկաններուն վրայ։

ԱՆԳԼԻՈՅ գաղթային նախարար Պ. Չէմպըլէն Գահիրէէն Սիւէզ հասեր է։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ նահանգներու քննիչին զեկոյցները քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը առջի օրն ալ գումարուեցաւ Ֆերիտ փաշայի նախագահութեամբ։

—Ռումէլիի նահանգներուն համար գործադրուելիք հրահանգին տրամադրութեամբ երկրագործական քննիչներ ալ պիտի կարգուին։ Ըստ այսմ Գոսովայի ու Մանաստըրի նահանգներուն համար նորէն երկրագործական երկու քննիչներ պիտի կարգուին և արդէն եղածներուն ամսաթոշակին վրայ ալ յաւելումներ պիտի ըլլան։ Այդ պատճառով 42000 ղշ.ի նոր գումար մը պիտի յատկացուի և 16000 ղշ. ալ իբրեւ ճամբու ծախք. Նաեւ երկու նահանգներէն իւրաքանչիւրը 5000 ղշ. այդ քննիչներուն տրամադրութեանը տակ պիտի դնէ զանազան գործիներու, սերմի եւայլն գնման համար։

—Ռումէլիի նահանգներուն քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշա Սելանիկի քաղաքին վրայ Էմբէրիալ օթէլը իջեւաներ է։

ՓԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ ելմտական գանձերը 50000 ղշ. յատկացնէ Սեվաստաբոլէն, Քէօսթէնճէէն ու Վառնայէն եկող գաղթականներու պէտքերը հոգալու համար։ Նաեւ ատոնք առանց անձրեւի կամ ձիւնի տակ ձգելու փութով պիտի ղրկուին բնակութիւն հաստատելու համար որոշուած տեղերը։

ՄԱՆՐՈՒԿ ԴՐԱՄ.— Ելմտական նախարարութիւնը Օսմ. Պանքային միջոցաւ Սելանիկ ղրկեց 10 և 5 փարանոց 3000 ոսկիի մանր դրամներ։

ԱՆԽԱՒԼԱՃԱՌՆԵՐԸ՝ առջի օրուան տեղացող ձիւնէն օգտուելով, 100 օխան 50 ղշ.ի բարձրացուցեր են։ «Սապահ» այս առթիւ ձեռնհաս պաշտօնաբանին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ պարսկական հիւպատոս Նիգօլա Մալա էֆ. որ մայրաքաղաքիս պարսկական դեսպանատունը կը գտնուի սա միջոցին, առջի իրիկուն, ժամը 1ին առտնները, Բերա երթալու համար թիւնէլ նստած ատեն, գլխարկաւոր քսակահատ մը ձեռքը անոր վերարկուին գրպանը խոթելով՝ երկուքուկէս օսմ. ոսկի, 4 մետուկի բանալի և իր կնիքը պարունակող քսակը գողցեր է։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն դեկտ. 6 թըւով թէ ամբողջ նահանգին մէջ անձրեւներ տեղացեր են։ Դեկտ. 5ին սաստիկ տեղատարափ մը տեղացեր է քաղքին վրայ, բազմաթիւ փողոցներ ողողելով և զանազան պզտիկ վնասներ պատճառելով։ Նոյն օրը Բունթայի մէջ, մեծ աղմուկով մը կայծակ ինկեր է, նոյն միջոցին հոնկէ անցնող թրամուէյի մը անցորդները կուրցնելով. մանկաւորապէս թրամուէյին կառապանին աչքերը ա՛լ բնաւ չտեսնելով, ուրիշ մը բերուեր է անոր տեղ։ Դեկտ. 6ի առտուն անձրեւը տակաւին կը շարունակէր։

ՔՈՒԼԷՐԱ.— Դեկտ. 10ին Նաֆայի մէջ՝ 3 դէպք և 1 մահ։

—Երուսաղէմէն կը հեռագրեն թէ դեկտ. 6ին 2 դէպք, դեկտ. 8ին 8 դէպք և վերջին երկու օրերու միջոցին 3 մահ։

—Ամբողջ Եգիպտոսի մէջ առջի օր 10 դէպք և 9 մահ։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԻՆ մէջ այս իրիկուն չքեղ ներկայացում մը պիտի տրուի։ Վաղը ցորեկոյթ և երեկոյթ։

ՆՈՐԱԾԻՆ ՄԸ երբ վեց ամսու ըլլայ, մօրը կաթը բաւական չէ զայն սընուցանելու։ Այդ պարագային ինչ ընելու է։ Շատ մայրեր այս հարցումը կ՚ընեն։ Պատասխանը պարզ է. «Ֆոսֆաթին Ֆալիէռ» կերցուցէք ձեր պզտիկներուն, և այն ատեն զշշալու պատճառ մը չպիտի ունենաք։ «Ֆոսֆաթին Ֆալիէռ»ը անդարար և ախորժահամ ուտելիք մըն է, և անով սնանող տղաք միշտ առոյգ և քաջառողջ կ՚ըլլան։ Եւրոպայի մէջ մայրերը «Ֆոսֆաթին Ֆալիէռ»ով կը սնուցանեն իրենց պէպէքները։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 11 դեկտ.— Քարաքասէն կը հեռագրեն թէ թշնամանական բուռն ցոյցեր տեղի ունեցեր են Անգլիոյ և Գերմանիոյ դէմ։ Ամբոխը պատռեր է անգլիական և գերմանական դրօշները։ Վենեցուէլլայի նահանգները, պատասխանելով Նախագահ Քաստրոյի հրաւէրին, խոստացեր են զինուոր ղրկել։ (Տես Արտաքին լուրերը։ Ծ. Խ.)

ԼԱ ԿՈՒԱՅՐԱ.— Քարաքասի (Վենեցուէլլա) անգլիական դեսպանը և գերմանական գործակատարը Թրինիտատ մեկնեցան։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ թագաւորը խիստ սիրալիր կերպով ընդունեց Բորթուկալի թագաւորը։ Ժողովուրդը խանդավառ ընդունելութիւն մը ըրաւ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Մաքսային սակացոյցը երկրորդ ընթերցումով ընդունուեցաւ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ֆրանց-Եօզէֆ կայսրը բոլորովին ապաքինեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.—Ֆրանսացի և իտալացի սուսերամարտիկներու պետերը Նաբոլիի մէջ գումարուելով, որոշեցին որ մըցումը տեղի ունենայ սահմանագլուխին վրայ։ Որոշուած պայմանները չատ ծանր են։ Եթէ հակառակորդներէն մէկը վիրաւորուի, պիտի կրնայ վերսկըսիլ մենամարտը։

ՏՈՐԹՄՈՒՆՏ (Գերմանիա). — «Կնէյզնաու» հանքին մէջ 5-6000 քիլօկրամ վառօդ պայթեցաւ։ Վեց հոգի մեռան և ուրիշ բազմաթիւ անձեր վիրաւորուեցան։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Ս. Լուիի 1904ի արուեստահանդէսին նախագահը Ամերիկա հրաւիրեց Վիլհէլմ կայսրը, արուեստահանդէսը այցելելու համար։ Արուեստահանդէսին Նախագահը իր ուղղած հրաւիրագրին մէջ կը խնդրէ Գերմանիոյ կայսրէն որ եթէ ինք անձամբ չկարենայ գալ, գահաժառանգ իշխանը ղրկէ։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԴԷՊՔԵՐԸ ՎԵՆԵՑՈՒԷԼԼԱՅԻ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ, 12 դեկտ.— Քարաքասէն կը հեռագրեն թէ Բուէրդօ Քապէլլոյի (Վենեցուէլլա) իշխանութիւնները ամրացուցեր են իրենց քաղաքը, բանտարկեր են անգլիական և գերման հիւպատոսները, հպատակները և գրաւեր են անգլիական նաւ մը որ իր մեքենաները կը նորոգէր։

ԲԱՐԻԶ.—Ուաշինկդընէն կը հեռագրեն թէ երեսփոխան մը առաջարկ մը ներկայացուցեր է Խորհրդարանին, խնդրելով որ Նախագահ Րուզվէլդ առաջարկէ իրաւարար ատեան մը յանձնել Անգլիոյ և Գերմանիոյ՝ Վենեցուէլլայէն ունեցած պահանջումներու խնդիրը։

—Ընդհանրապէս լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կը հաւատուի թէ Ֆրանսա Վենեցուէլլայէն հաշտարար կերպով գոհացում պիտի պահանջէ իր պահանջումներուն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ		30.17
Երէկուան բարձր գինը		30.20
Երէկուան վար գինը		30.17
ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ		
Երէկ երեկոյ գոցուեցան	Ֆր.	116.37
Երէկուան բարձր գինը		116.75
» վար »		116.37
Քարափ	»	492.
Եգիպտոսին Քրէտի Ֆօնսիէ	»	263.75
Լօրիում	Ֆր.	73.
Շիրքէթը Խայրիյէ	Լ. Օ.	29.50
Պանք Նաս. Կրէս.	Ֆր.	418.
Թրամվայ բաժնեթուղթ	Լ. Օ.	5.52
» պարտաթուղթ	Ֆրք.	488
Թրանսվալ	Ֆր.	137.—
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Մէճիտիէ արծաթ	ղշ.	108.01
Մէթալիք		102.10
Անգլիական ոսկի		110.02
Ֆրանսական ոսկի		87.22
Քրիմից		51.50
Բօլ.		90.15
Ռուսիոյ թղթադրամ		8.61
Լոնտոն 3 ամիս		111.
Բարիզ		22.71
ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ		
ԼՈՆՏՈՆ 12 դեկտմ.		
Անգլ. գօնս.		92.81
Օսմ. գօնս. սէրի B.		55.50
» » » C.		31.
» » » D.		27.87
Պանք Օթթօման		13.50
Թրանսվալ		5.31
ԲԱՐԻԶ 12		
Քրէտի Լիոնէ		1075
Իտալ. Ռանթ		103.70
Բրիտրիդէ		501.
Օսմ. Մաքս		352.—
Օսմանիէ		470.—
Չէք Լոն.ի վրայ		25.155
ՎԻԵՆՆԱ 12		
Ռուս. Երկթ.		121.50
Օսմ. Րէժի		330.
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ		239.50
ՊԵՐԼԻՆ 12		
Ռուս. Երկթ.		121.50
Ռուբլի (100ը)		216.15
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ		20.25

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Մ. Ք. ՄԱՆՉԸՄԵՃԸ.— Ձեր վերջին գրութեան համաձայն, ձեր յօդուածին հրատարակութիւնը յետաձգած ենք։ Երբ որ յարմար դատէք, իմացուցէք անոր հրատարակութիւնը։

ԱՍԿԷ ԱՆԿԷ

Ամերիկացի միլիոնատէրներէն Պ. Պէյքըր, որ ասկէ առաջ նախագահ էր Մորկանի չոգենաւային Թրըսդին մէջ ձուլուած ատլանտեան չոգենաւային ընկերութեան մը, որոշեր է 100,000 անգլ. ոսկի բաժնել ընկերութեան նախորդ պաշտօնեաներուն։ 300ի չափ անձեր պիտի օգտուին միլիոնատէրին այս առատաձեռնութենէն։ Նոր ընկերութեան մէջ պաշտօնի կոչուող իւրաքանչիւր պաշտօնեայ 200 անգլ. ոսկի արժէքով չոգենաւային Թրըսդի արժեթուղթ պիտի ընդունի. անոնք որ պաշտօնի չպիտի անցնին, 400 ոսկիի արժեթուղթ պիտի ընդունին։ Պ. Պէյքըր ամէն տարի տարբեր տեսակ շնորհ մը կ՚ընէր իր պաշտօնեաներուն, բայց հիմակուան պարգեւը ամէնը կը գերազանցէ։

⁂ Ուրիշ միլիոնատէր մը, Պ. Արմըր, որոշեր է 300,000 ոսկիով վիրաբուժական դպրոց մը հաստատել Չիքակոյի մէջ, իր աղջկան ապաքինման առթիւ։ Պ. Արմըրի աղջիկը վերջերս ծանրապէս հիւանդացած էր, և Վիեննայէն կանչուած ճարտար վիրահատ մը, Տոքթ. Լօրէնց, հազիւ յաջողեցաւ ազատել զայն։ Տօքթ. Լօրէնց 5000 ոսկի ստացաւ, Վիեննայէն Ամերիկա երթալու համար։

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 1

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՈՆԹԷՓԷՆ

Միլիոնէրը

Ա.

1835ին, Պրիէնուայի խորը գտնուող գիւղի մը առուակին եզերքներուն վրայ ճերմակ աղուոր տուն մը կար, որ շըրջապատուած էր պղտաւոր գեղեցիկ ծառերէ և ցածուկ պատէ մը։

Այս տունը կը պատկանէր ամուրի բժիշկի մը, Տքդ. Լըրուայէի, որ հոն կը բնակէր պառաւ սպասուհիի մը հետ, որուն անունը թէեւ Սիւզան էր, սակայն ամէն մարդ Սիւզօն կը կոչէր։

Բժիշկը վաթսունը երկու կամ վաթսուներեք տարու էր։ Սիւզօն ալ մինոյն տարիքը ունէր։ Երկար ատենէ ի վեր, Սիւզօն տունին մէջ երկու պաշտօն կը կատարէր, մէկ կողմէ տիրոջը ճաշը կը պատրաստէր, եւ միւս կողմէ ալ բժիշկին ձիուն պէտք եղած հոգը կը տանէր։

Սիւզօնին համար կ՚ըսուէր թէ ժամանակ մը չատ գեղեցիկ էր եղած։ Պրիէնուայի բամբասող բերանները աչքնոչ բաւական խօսած էին երիտասարդ բժշկին վրայ որ երբեք չէր ամուսնացեր, եւ մանկամարդ սպասուհիին վրայ որ գիւղացի երիտասարդներու իրեն հետ ամուսնանալու համար ըրած առաջարկները կը մերժէր միշտ։ Սակայն, բժիշկն ու Սիւզօն ծերացած ըլլալով, բամբասանքները սկսած էին տակաւ նուազիլ, յետոյ դադրիլ. եւ վերջապէս եկաւ ատեն մը ուր այս բամբասանքներուն յիշատակը մնաց միայն։

Թէ ո՛րչափ իրաւացի եղած էին այդ երբեմնի չրջած խօսքերը, ատիկա չենք գիտեր եւ գիտնալ ալ չենք ուզեր։

Տքդ. Լըրուայէ արդէն իր կարգըւելու տարիքին մէջ զուարթօրէն կ՚ըսէր թէ միտքը դրած էր մինչեւ վերջը ամուրի մնալ։

Բժիշկը հետեւեալ կերպով կը պատասխանէր բոլոր անոնց, որոնք կը դըդէին զինք ամուսնանալ եւ աղէկ ընտանիքներուն մէջէն աղջիկներ կ՚ընտրէին իրեն համար (եւ այս վերջին պարագան յաճախ կը պատահէր, որովհետեւ Տքդ. Լըրուայէ չատ յարգուած էր իր միջավայրին մէջ, չատ գործ ունէր, դրամ կը վաստկէր եւ կոկիկ գումարներ ալ խնայելով մէկդի կը դնէր)։

—Կրցածիս չափ ուսմունք ստացած եմ, կ՚ըսէր, կրցածիս չափ կ՚աշխատիմ, երբեմն յուսացածէս աւելի կը յաջողիմ կատարած բժշկութիւններուս մէջ, սակայն և այնպէս միշտ համոզուած եմ թէ բժշկութիւնը անհիմն գիտութիւն մըն է և մեր մէջէն ամէնէն վարպետն անգամ թերեւս մեր պաշտօնակիցներուն ամենէն տգէտէն աւելի յաճախ կը խաբուի... Շատ անգամ բժշկած եմ անանկ հիւանդներ որոնց վիճակը յուսահատական էր. տեսած եմ նաեւ անանկ հիւանդներ, որոնք իրենց չունչը աւանդած են ձեռքերուս մէջ ձիշդ այն պահուն, երբ զանոնք ազատելու վստահ էի բոլորովին...։ Արդ, ի՞նչպէս կ՚ուզէք որ ամուսնանամ բոլոր այս բաները գիտնալէս ետքը։ Ընդունինք վայրկեան մը թէ ձեր դրդումներուն ականջ կախեմ... Երեւակայեցէք զիս իմ ընտանիքիս մէջ. կին մը ունիմ որ գեղեցիկ է և զոր կը սիրեմ. սիրուն տըղաքներ ունիմ զորս կը պաշտեմ և որոնց վրայ կը գուրգուրամ. վերջապէս կատարելապէս երջանիկ եմ... Եւ առտու մը, կինս ու զաւակներս կ՚արթըննան վարակուած այն հազարումէկ հիւանդութիւններէն մէկէն, որոնց լատիններէն անունները մենք գիտեններս չատ լաւ գիտենք. և սակայն ատոնց դարմաններէն դժբաղդաբար քան մը չենք հասկնար։ Այն ատեն, ըսէք, ի՞նչ ընելու եմ։ Եթէ միայն խղճահարութեանս ականջ կախելով և ինքզինքս կասկածելով, ուրիշ բժիշկ մը օգնութեան կանչեմ, ասիկա տանիքներուն վրայ ելլել ու պօռալ կը նշանակէ թէ էշաւանակ մըն եմ և չեմ կարող նոյնիսկ իմ ընտանիքիս դարմանել։ Ահա՛ այն ատեն ապագաս կը կործանի և յաճախորդներս կը ցրուին կ՚երթան։ Իսկ եթէ ընդհակառակն փորձեմ այն դարմաններէն մէկը որոնք առջի իրիկուն կը յաջողին ու հետեւեալ առտուն ի դերեւ կ՚ելլեն, այն ատեն ապահովաբար կինս ու զաւակներս դէպի անդրի աշխարհ ճամբայ պիտի ելլեն, և այն ատեն ինծի այնպէս պիտի գայ թէ սիրելիներս սպաննողը ես եմ, և ամայացած տունիս մէջ պիտի մնամ միս մինակ, իմ խղճի խայթերուս հետ։ Կը տեսնէք որ, հեռապատկերը այնչափ գրաւիչ չէ։ Ահա՛ թէ ինչու ամուրի եմ և ամուրի պիտի մնամ...

Այս խօսքերուն ոչ ոք պատասխան մը կը գտնէր։ Բարեացակամ ամուսնացնողները արդարեւ չէին պատասխաներ և չէին ալ պնդեր։

Տքդ. Լըրուայէ չատ բարի ու պատուաւոր մարդ մըն էր և միշտ կ՚երթար կ՚այցելէր խեղճ ու աղքատ հիւանդները, որոնք հեռաւոր տեղեր կը բնակէին, և անոնցմէ ոչ միայն այցեգին չէր պահանջէր, այլ նաեւ յաճախ սեղանին վրայ քանի մը դրամ կը մոռնար դիտմամբ, և կամ դեղերը ձրի պատրաստել տալու համար յանձնարարագիրներ կուտար Պրիէնուայի դեղագործներուն հասցէին։

Այս բարի բժիշկը մէկ հատիկ յանցանք մը ունէր, յանցանք մը որ մօլութիւն մը չէր կրնար նկատուիլ.— կ՚ուզենք ակնարկել եօթը մահացու մեղքերէն ապահովաբար ամենէն անմեղին՝ որկրամոլութեան։

Տքդ. Լըրուայէ որկրամոլ էր, իրա՛ւ,

ԱՒՍԱՁՆԱԿԱՄԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ **ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ** ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ՊՈՒՏԱՓԵՇԴ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

ԱՊԱՀՈՎԱԴԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332,000,000 ՖՐ. ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114,000,000 ՖՐ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐ.

Սոյն ընկերութեան պայմանները Թուրքիոյ մէջ գործող միւս ընկերութեանց պայմաններէն ամենէն նպաստաւորներն են։— Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով եւ անմրցելի գիներով։— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց, շահաբաժինի մասնակցութեամբ եւ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ տոկոսի սակերով, որպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանչ տղայոց դրամագլխի կազմութեան եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

Կ'արժէ ուրեմն ամէն ապահովագրուելէ առաջ անգամ մը ընկերութեանս պայմանները աչքէ անցընել։— Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել ընկերութեանս գրասենեակը, ՊՈԼԻՍ, ՊԱՐՆԱԹԱՆ ԽԱՆ

Ընկերութեան գրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ [illegible]

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1863ԻՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 250,000,000 ՖՐԱՆՔ
ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ

Գլխաւոր գործակալութիւն.— Ղալաթիա կամուրջին գլուխը։

Բերայի մասնաճիւղ.— Մեծ-փողոց թիւ 333։

Պոլսոյ մասնաճիւղ.— Սուլթան Համամ, Ալլահվէրտի խան։

Գլխաւոր գործակալութիւնը եւ մասնաճիւղերը Պանքայի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործառնութիւններ կ'ընեն։

Ղալաթիոյ գործակալութիւնը ունի վարձու դրամարկղներ, որոնք տոկունութեան ու վարձքի չափաւորութեան տեսակէտով անմրցելի են։ Վարկագրի տէրերուն տրամադրութեան տակ դրուած են Ղալաթիոյ եւ Բերայի գրասենեակներուն մէջ սրահներ։ Պոլսոյ մասնաճիւղը ապրանքի փոխարէն փոխատուութիւններ կ'ընէ եւ երբ գրաւ կ'ընդունի ապրանքներ, որոնք ի պահ կը դրուին առանց վարձքի Սիրքէճիի մէջ ունեցած իր մասնաւոր մթերանոցին մէջ։

ՏՈՔԹՈՐ Լ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ-ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Մասնագէտ կանանց հիւանդութեանց

(Վկայեալ Բարիզէն)

Կը դարմանէ ներքին ու արտաքին հիւանդութիւններ, կը կատարէ վիրաբուժական գործողութիւններ՝ վերջին կատարելագործեալ դրութիւններով։

Բարիզի, Նանսիի հիւանդանոցներուն մէջ երկար տարիներ օգնական-բժշկի (էքսթէրն) պաշտօնը վարած ըլլալով, գործնական ու փորձառական երկար ուսումնասիրութիւններ ընելէ վերջը, այս անգամ Կ. Պոլիս եկած եւ հաստատուած է Բերա, Թարլա Պաշը, թիւ 136։

Մասնօր.—Հիւանդներ կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէն վերջը իր բնակարանին մէջ, ժամը 1—4 (Ր. Ե.)։ Երեքշաբթի օրերը միեւնոյն ժամուն ձրիաբար կը դարմանէ կարօտ հիւանդները։

ՃԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

ՊՈԼԻՍ, ՉԱՔՄԱՔՃԸԼԱՐ ՅՕՔՈՒՇ Թ. 50
Ղալաթիա Նիւքսէք գալտըրըմ թիւ 695

Գրատունս Ղալաթիա Նիւքսէք գալտըրըմ մասնաճիւղ մը բացած ըլլալով, ըստ առաջնոյն կը գնէ եւ կը վաճառէ ամէն տեսակ հին թէ նոր գրքեր, գործածուած դրօշմաթուղթեր, կը պատրաստէ տպագրական եւ կազմի գործեր։

Կաղանդի առթիւ մեծ մթերք օրացոյցներու, ոսկեզօծ եւ թաւշեայ աղօթագրքերու են.։ Մեծ զեղչ, ապառիկ վաճառում, (երաշխաւորութեամբ) վարձքով կուտայ ամէն տեսակ վիպասանութիւններ.— Աժան, միշտ աժան։ Նոր հրատարակութիւն.—Ա. Ցարութիւննեան «Լքուած Բնար» գին 5 ղչ.։ 20—6

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

NORTH BRITISH & MERCANTILE
ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1800 ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	15,722693	» »
1901ի հասոյթը	3,308,106	» »

NORTHERN INSURANCE COMP
ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԻՆՇՈՒՐԸՆՍ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1836ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	5,898,800	» »
1901ի հասոյթը	1,332,600	» »

Այս ընկերութիւնք հաւաքաբար իրենց ընծայած բացարձակ վստահութեան հսկայ դրամագլխի եւ պահեստի գումարաց տեսակէտով հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններ կ'ընդունին չէնքերու, կարասեաց, վաճառքի եւն. ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳՆՈՎ ԵՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ՔԱՆ ՈԵՒԻՑԷ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.

Վճարմունք արդարութեամբ անմիջական եւ առատաձեռնութեամբ կը կատարուին

Մինչ այժմ հրդեհի վնասուց համար վճարուած գումար ՅԻՍՈՒՆ ՈՒԹ ՄԻԼԻՈՆ Անգլ. ոսկին կ'անցնի

ՄԱՐԻԹԱՅՄ MARITIME INSURENCE Cie

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 130000

Այս ընկերութիւնն եւս չոգենաւուց եւ առագաստանաւուց մէջ բեռցուած ապրանքներն եւ դրամածրարներն ինչպէս նաեւ ամենուրեք թղթատարով ղրկուած ծրարները խիստ չահաւէտ եւ օգտակար պայմաններով կ'ապահովագրէ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՅ, Գ. Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ.—Ղալաթիա Մէհմէտ Ալիփաշա խան թիւ 22։

ՌՈՒԷՍԹԸՐՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎ. ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

Հատուցուած վնասներու գումարը	Անգլ. ոսկի	6,000,000
Պատրաստ դրամ եւ տարեկան հասոյթ	» »	1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	410,000

Հրդեհի [illegible] 100,000էն աւելի է

ՌՈՒԷՍԹԸՐՆ Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամէն կարգի գործեր կ'ապահովագրէ, վնասները տեղւոյն վրայ եւ անմիջապէս կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան, ԴԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Պահճէ Գաբու Անանիաստի խան թիւ 20, 21, 22

Գաւառաց մէջ գործունեայ եւ պատուաւոր գործակալներ կը փնտռուին

ԾԱՆՕԹ.— Տեղւոյս էն ծանօթ Ֆրանս. եւ Գերմ. ընկերութեանց պատրաստ գոյքը՝ իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100%էն աւելի չէ, մինչդեռ «Ուէսթըրն»ինը 125% է, ինչ որ գերազանց երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր կրցակցած վրայ։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 մարտ 20ի կայս. Ուքազով արտօնուած կեդրոնատեղին Բեդերսպուրկ, իրեն յատուկ չէնքը։ Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կ'ընդունի ԿԵԱՆՔԻ վրայ, եւ ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ, ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ, ցկեանս ապահովագրութիւն ՇՈԳԵԿԱՌՔՈՎ ԵՒ ՇՈԳԵՆԱՒՈՎ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ, ինչպէս նաեւ ՀԱՅԵԼԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒ կոտրուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխն է ամբողջովին վճարուած	10,666,667	Ֆրք.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000	»
Ընկերութեան ապահովագրուողներուն վճարուած դրամագլուխ եւ վնասուց հատուցում	249,400,000	»
1901 տարւոյ մէջ գանձուած ապահովագին եւ տոկոս	54,000,000	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

Տեսուչ Ընկերութեան յԱրեւելս Ա. ՀԻՐՄՈՒԻԶ

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՏՈՐ ՐԷՊՊԷՆ

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝

ԲԵՐԱ (Շիտակ Ճամբայ, Պօն-Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343կրկին։
(Շիտակ Ճամբայ, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԻԱ (Սինկէր խան Թիւնէլին ետեւ։
(Թրամուէյի կայարանին դիմաց։

ՊՈԼԻՍ (Սուլթան Համամ թիւ 2։
(Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի կայարանին դէմ թիւ 13։

ՍԿԻՒՏԱՐ (Չարշը Պօյու թիւ 140։

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ-Փողոց թիւ 34։ կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի տունը։

Կեղծիքներէ զգուշանալու համար [illegible]

ԹԱՃՃԵԱՆ ԵՒ ԵՐԷՑԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կանանց զգեստներու եւ նորաձեւութեանց վերաբերեալ ամեն տեսակ պիտոյից

Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 322,
Բօնքօրսիայի դէմ

Թաշճեան հանրածանօթ տունը, որ 30 տարիէ ի վեր իր յարգելի յաճախորդներուն համակրութիւնը գրաւած է իր ապրանքներուն լաւութեան, տոկունութեան եւ ճաշակի մասին, իր բազմաթիւ յաճախորդները գոհացնելու նպատակով Երէցեան եղբարց հետ միացած, նոր եւ աւելի մեծ ուժերով. ժըխեալ եղբարց Եւրոպա բնակող եղբօրն եւ ներկայացուցչին միջոցաւ բերել տուած են անգլիական, ֆրանսական եւ գերմանական կլիներու զարդեղէնի ամէն նիւթեր եւ սաորեւ նշանակեալ կանացի զգեստներու յատուկ ամէն պիտոյք։ Ցաճախորդաց փափաքին գոհացում տալու համար վերջին գինի (Prix fixe) լաւ դրութիւնն ալ մտցուցած են վաճառատան մէջ՝ չափաւորելով ապրանքներուն գինը, որով կը խնդրուի յաճախորդներէն որ ձմեռնամուտի պիտոյքն հոգալու համար հաճին այցելել սոյն վաճառատունը, վստահ ըլլալով որ խիստ գոհ պիտի մնան։ Վաճառատանս մէջ կը գտնուին ձմեռուան հովանոցներ խիստ աժան գիներով, քթան եւ մետաքս թաշկինակներ, բուրդէ, բամպակէ եւ ֆիլտիքօսէ գուլպայ, ֆանէլա եւ քաշ քօռսէներ, բամպակէ, բուրդէ, մետաքսէ եւ այծեմորթէ ձեռնոցներ, ուս պօանէր եւ վզի էչարբ քռավաթներ, սեղմիրան (corset), օծիքներ՝ մառէն եւ պռտէ, գլխու ֆիչու, քաբիւշոն, չալ եւ անտալուզներ, թաֆթա, թաֆթալին, ամլազ, բօնժէ, բոլօնեզ եւ մուսուլէն սուա, կազ եւ քրէփ անկլէ, թիւլ եւ վուալ, թաւիչ, ժիլեցու բիբնէներ, քաբիթօնէ եւ վաթկա, Նանզուք եւ թաղլաթան, սուայէէթի, սաթինէթի, ֆրուֆրուի, խալինաթայի, քրուազէի եւ սուալը ֆասի ճոխ մթերք, բիքէ, միսօրու մուարէներ, չըջաղգեստի համար ֆանէլա, ֆանէլա միսօներ, տամթէլ անկլէզ, չանթիյեր, վալանսիէն եւ անթըրտէօ, մետաքսեայ կալօններ, բասըմանթըրի, ամէն տեսակ պրօտըրիներ, մետաքս (double face, moirée, taile) եւ թաւշեայ ժապաւէններ ֆանթէզի գօտիներ. եւն. եւն.։ 15-8

ՏՈՔԹ. ՎԱՀՐԱՄ Յ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

կը ծանուցանէ թէ բնակութիւնը Թագսիմ փողոց, թիւ 3 տունէն փոխադրած է նոյն փողոցը թիւ 23 տունը, եւ հիւանդ կ'ընդունի ըստ առաջնոյն՝ հինգչաբթիէն զատ ամէն օր ժամը 7—10 (Ր. Թ.) 10—4

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Պոլիս, Մահմուտ Փաշայի գլուխը, 271

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ եւ ըմպելիներ, ինչպէս նաեւ երեկոյթներու եւ անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ եւ ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարանն ալ ունենալով վաճառատանս, յանձնարարուած անուշները եւ զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին վաճառատանս մէջ, կը գտնուին նաեւ Փոնտան եւ ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերքներ։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք մեծ փութով կը կատարուին։ Գիները չատ աժան են։ 104—9

ԹԷՅ, խնայողական նախաճաշ
ԹԷՅ, սննդարար
ԹԷՅ, մարսողական
ԹԷՅ, առողջապահիկ

Մեր վաճառատան սակէպ սակէպ կը հասնին Հնդկաստանի, Սէյլանի, Չինի եւ Ճավայի ընտրելագոյն ապրանքներէ

ԹԷՅԵՐ

որոնք մեծ քանակութեամբ կ'սպառին։ Այս անգամ հասած եւ համեղիք լաւագոյն թէյեր չատ գոհացուցիչ գնով կը վաճառուին. տուներու մէջ գործածելու ԹԷՅԵՐ չատ խնամով զատուած են որոնք գոհ կը թողուն այցելուները։

Այցելեցէք ԱՆԵՏԻՍ ԱԼԷՄԵԱՆԻ Վաճառատունը Թահմիզ փողոց, թիւ 49 Կ. Պոլիս։

Գաւառներէ յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին գոհացուցիչ պայմաններով 104—14

ԿԱՐԵՒՈՐ

Ճշդելու համար թէ գիշեր ատեն տպարանիս մէջ ո՞րչափ թերթ կը տպուի, ո՞րչափը կը սպառի, եւ յետոյ ո՞րչափ թիւ մնացի կը դարձուի, որոշած ենք «Սուրհանդակ»ի իւրաքանչիւր թիւին վրայ յատուկ կնիք մը զարնել։ Ուստի թէ՛ Պոլսոյ եւ թէ գաւառի բաժանորդներէն կը խնդրենք որ եթէ այսուհետեւ իրենց ստացած «Սուրհանդակ»ի թիւերուն մէջ առանց կնիքի ուէ օրինակ մը գտնուի, հաճին ղրկել ուղղակի Թերթիս տնօրէնութեան եւ մէկ թիւի համար պիտի ստանան մէկ ամփոփուած «Սուրհանդակ»։

ալ ինք ալ չէր ուրանար։ Սակայն երբէք ասիկա ալ ծայրայեղութեան չէր տաներ։ Արդէն կերակուրները կը պատրաստէր պառաւ սպասուհին՝ Սիւզօն՝ որ տիրոջը ճաշակը չատ աղէկ հասկցած ըլլալով, պարզ, բայց չատ համեղ կերակուրներ կը պատրաստէր անոր համար։

Փութանք աւելցնել թէ Սիւզօն իր ծերուկ տիրոջը համար կը տածէր անհուն ու ճշմարիտ սէր մը, որ յաճախ չարչարանք մը կ'ըլլար բարի բժշկին համար. սէր կամ չարչարանք, Տքդ. Լըրուայէ երկուքն ալ ժպտելով կ'ընդունէր։

* * *

Մեր պատմութեան սկսած առենը, 1835 տարուան նոյեմբերի վերջերն էր։ Պրիւնուայի հովիտը կազմող բլուրները ալ չէին կրեր իրենց կանանչութիւնները։ Հոս ու հոն, քանի մը մեծ ծառեր իրենց գագաթներուն վրայ կը պահէին տակաւին իրենց տերեւներէն մաս մը, որոնք մութ-կարմիր կամ ոսկեգոյն՝ դեղին գոյն մը ստացած էին հիմա, ու հովը անցնելով այդ թօշնած տերեւներուն մէջէն, խուլ ու տխուր աղմուկով մը կը փրցնէր զանոնք մէկիկ մէկիկ, եւ անոնք վար կ'իյնային տակաւին օդին մէջ գլորտկելով, եւ մերկացնելով ծառերը իրենց վերջին զարդարանքներէն։

Իրիկուան ժամը եօթն էր։ Շատոնց մութը կոխած էր։ Հիւսիսային հովը կը փչէր ու կը սուլէր։ Սեւ սեւ ամպերու կոյտեր երկինքին վրայ կը յառաջանային արագութեամբ, մերթ ընդ մերթ երեւան հանելով լուսնին ոսկեգոյն ցոլքերը, որոնք կը կորսուէին քիչ ետքը, աւելի անթափանցելի ընելով խաւարը։

Պրիւնուայի փողոցները կատարելապէս ամայի էին։ Տուներու գոց փեղկերը կը յայտնէին թէ ասոնց փափկասուն տէրերը գիւղէն մեկնած էին Բարիզ երթալու համար։ Գիւղացիները կը գոցէին իրենց տուները, հովին դէմ պատսպարելով ինքզինքնին. սակայն պզտիկ պատուհաններէն դուրս ելլող լոյսերը կը հասկցնէին թէ ներսը վառարանը կը ճարճատէր։

Տքդ. Լըրուայէի տանը առաջին յարկը միայն լոյս կը տեսնուէր։ Այս տունին կանանչ դուռը քառորդ ժամը անգամ մը կը բացուէր։ Սիւզօն արագօրէն կը պտտէր բակին մէջ, եւ յաճախ բանալով փողոցի կողմի փեղկերէն մէկը, գլուխը կամաց մը դուրս կը հանէր եւ կը նայէր մթութեան մէջ, մէկու մը սպասելով անհամբեր. սակայն խաւարին մէջ առուակին եզերքը գտնուող անշարժ ու մերկ ծառերուն կմախքները կը նշմարէր միայն, եւ կը լսէր հովին սուլումը եւ առուակին գռացող աղմուկները։

Այն ատեն սպասուհին յամրաբար կը վերադառնար, ոտքը գետին զարնելով եւ բարկութեան յայտնի նշաններ ցոյց տալով ո՛վ գիտէ որուն դէմ։

Հինգ վեց անգամ էր որ Սիւզօն պատուհաններէն դուրս նայած էր, երբ, անգամ մըն ալ իր քննութեան սկսած պահուն, մէկէն ի մէկ հովը սաստկացաւ, մարակուած ամպերը պայթեցան կարծես, եւ պաղ ու անդադրում անձրեւ մը սկսաւ տեղալ ահագին ժխորով մը, անանկ որ երկինքին սահանքները բացուած էին կարծես։

Սիւզօն հազիւ ներս եկաւ եւ տունը մտնելով խոհանոցին մէջ գտնուող ճերմակ փայտէ հին բազկաթոռի մը վրայ նստաւ եւ սկսաւ բարձրաձայն ու անհասկնալի կերպով մենախօսել, ինչ որ ծեր մարդոց մենամոլութիւնն է։ Անոնք որ կը կարծեն թէ «մենախօսութիւնը» նեղը միացած թատերագիրի մը մէկ գիւտն է, չարաչար կը սխալին...

Պառաւ սպասուհին սապէս կը մենախօսէր.

—Տէ՛ր Աստուած, կարելի՞ բան է ասանկ օդով մը դուրսը մնալ, իրիկուան ժամը եօթնէն ետքը, եւ մտածէ՛լ որ կերակուրն ալ ճիշդ ժամը վեցին պատրաստ էր... առտուան ժամը տասը մէկէն ի վեր մէջտեղ չկայ. ասչափ ատեն ի՞նչ կրնայ ընել։ Արդեօք վերարկուն հետը առա՞ծ էր... այո՛, կը յիշեմ, կօշիկներն ալ դրան ետին ես դրի.... աղէկ որ ես ալ մտածեր եմ, ապա թէ ոչ, ապահովաբար վերարկուն ալ պիտի մոռնար։ Դեռ երէկ ծնած տղու մը պէս է. աս մարդը երբեք չպիտի ուղղուի. կերակուրը ա՛լ ուտուելիք բան չեղաւ. հապա՛, ինչ պիտի ըլլայ, այսչափ ատեն է կրակը կը դնեմ, վար կ'առնեմ, ինչ ալ աղուոր եփած էր... հաւկիթով սքանչելի ապուր մը պատրաստած էի... եղի մէջ հաւկիթ ալ եփեցի... հաւկիթին դեղինները հիմակ ա՛լ չորցած գացած են... հապա հա՛ւը... ան ալ մինչեւ հիմա չորցաւ... ի՜նչ ալ աղուոր հաւ մըն էր... խնչափանները կրնան սպասել, անոնց բան մը չըլլար. բայց սերով չօգոլային գործը լմնցաւ... Արդեօք գլխուն փորձա՞նք մը եկաւ, եթէ առանց ուէ փորձանքի ազատինք, բաւական բարեբաղդ պէտք է համարուինք։ Որո՞ւն հետ է արդեօք։ Որո՞ւն տունը գնաց։ Չեմ ուզեր որ ասանկ օդով մը եւ ասանկ գիշերով մը մինակ փողոցներուն մէջ գտնուի։

(Շարունակելի)

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ"Ի ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

կը տպուին ամէն տեսակ
ՏԱՃԿԵՐԷՆ, ՀԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԵՒՆ.
ԳԻՐՔԵՐ, ՏԵՏՐԱԿՆԵՐ, ՄԱՀԱԶԴՆԵՐ
ՆԱՄԱԿԻ ԳԼՈՒԽՆԵՐ
ԵՒ
ԶԱՆԱԶԱՆ ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ
ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է
կէս օրէն վերջ, թերթը առաւօտները ելլելուն համար